

BARNEVERN OG FOREBYGGENDE ARBEID

Forvaltningsrevisjon - Tinn kommune

2016/17 :: 726 017

Forord

Telemark kommunerevisjon IKS er et av landets største interkommunale revisjonsselskaper. Alle de 18 kommunene i Telemark, kommunene Larvik og Lardal i Vestfold og Telemark fylkeskommune er eiere av selskapet. Vi utfører revisjon og andre tjenester for våre eiere og andre kommunale/fylkeskommunale aktører.

Telemark kommunerevisjon IKS utfører forvaltningsrevisjon innenfor en rekke områder, og med forskjellige innfallsvinkler. Våre ansatte har samfunnsfaglig, økonomisk og juridisk utdanning på mastergradsnivå, og har bred kompetanse innen offentlig forvaltning. Vi gjennomfører oppdragene i samsvar med Norges kommunerevisorforbunds standard for forvaltningsrevisjon ([RSK 001](#)). Denne forvaltningsrevisjonen er gjennomført av Anne Hagen Stridsklev, med Kirsti Torbjørnson som oppdragsansvarlig.

Fra 2015 har vi inngått en avtale om faglig og administrativt samarbeid med de interkommunale revisjonsselskapene Buskerud kommunerevisjon IKS og Vestfold kommunerevisjon IKS.

Tinn kommune har fått følgende rapporter om forvaltningsrevisjon fra 2012:

- 726 013 IKT Drift og vedlikehold (2012)
- 726 013 Samhandlingsreformen (2014)
- 726 014 Eiendomsforvaltning (2015)

Du kan finne alle våre rapporter på vårt nettsted www.tekomrev.no, der du også kan lese mer om forvaltningsrevisjon generelt.

Innhold

Sammendrag	iii
1 Innledning	1
1.1 Kontrollutvalgets bestilling	1
1.2 Bakgrunn.....	1
1.3 Problemstillinger og revisjonskriterier.....	2
1.4 Avgrensning	2
1.5 Metode og kvalitetssikring.....	2
1.6 Høring	3
2 Forebyggende arbeid	4
2.1 Forebyggende arbeid – forankring og samarbeid	4
2.2 Meldeplikten.....	13
3 Barnevernets ressurser	19
3.1 Kompetanse og kapasitet.....	19
3.2 Økonomi	27
4 Konklusjoner og anbefalinger.....	36
4.1 Konklusjoner	36
4.2 Anbefalinger.....	37
Litteratur og kildereferanser.....	38
Tabelloversikt.....	39
Figuroversikt	39
Vedlegg 1: Rådmannens høringsuttalelse.....	41
Vedlegg 2: Metode og kvalitetssikring	42

Foto forside: Prawny/Morguefile

Sammendrag

Forvaltningsrevisjonen er bestilt av kontrollutvalget i sak 15/16.

Kommunen har ansvar for at barn og unge skal ha gode og trygge oppvekstforhold, og kommunen bør ha en helhetlig tilnærming til planlegging og organisering av dette arbeidet. Det er flere tjenester i kommunene som har ansvar for barn og unge, blant annet barnehage, skole, barnevern og helse- og omsorgstjeneste. For å arbeide helhetlig og koordinert om forebygging er det nødvendig med samarbeid på tvers av tjenesteområder. Undersøkelser viser at ikke alle kommuner er gode på slikt samarbeid. NOU 2009:22¹ som omhandler samordning av tjenester for utsatte barn og unge, sier også følgende:

Plikt til samarbeid er pålagt flere av tjenesteyterne i dagens lovverk. Det eksisterer en rekke bestemmelser som regulerer samarbeid, men disse bestemmelsene er gjennomgående lite forpliktende. Videre er det slik at plikten til å samarbeide ofte er begrenset til å gjelde der det fremmer egen oppgaveløsning. (s. 73)

Forvaltningsrevisjonen skal svare på følgende problemstillinger:

- I hvilken grad arbeider kommunen helhetlig og systematisk med forebyggende innsats for barn og unge?
- I hvilken grad er barnevernets ressurser tilpasset deres arbeids- og ansvarsoppgaver? Herunder vurderinger av:
  - økonomi
  - kapasitet
  - kompetanse

Om kommunens forebyggende arbeid

I Tinn kommunen er det flere tjenester som arbeider forebyggende for barn og unge. Særlig sentrale i dette arbeidet er barnevernet, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) og helsestasjonen. Kommunen har etablert tverrfaglige forebyggende tiltak, mest sentralt er ressursteamet som årlig møter skole og barnehager. Ressursteamet består av ansatte fra barnevern, helsestasjon og PPT. Ansatte i skoler og barnehager kan

---

¹ NOU 2009:22 Det du gjør, gjør det helt. Bedre samordning av tjenester for barn og unge.

diskutere sine bekymringer for barn med teamet. PPT og helsestasjonen har også tiltak som er forebyggende, f.eks. skolehelsetjenesten og PPTs kontaktordning.

Vi mener at det forebyggende arbeidet i kommunen har mangler. Det er ikke utarbeidet helhetlige planer som gir føringer for arbeidet, og det er heller ikke plassert noe lederansvar for det tverrfaglige forebyggende arbeidet. Manglende ledelse og styring kan føre til at det forebyggende arbeidet ikke blir tilstrekkelig koordinert og målrettet.

Det er et viktig forebyggende tiltak at barnevernet blir kjent med barn og unge som lever under skadelige forhold på et så tidlig tidspunkt som mulig. Kommunen har ikke tiltak for å sikre at ansatte i kommunen kjenner til meldeplikten til barnevernet. Spørreundersøkelsen viser at det er behov for mer informasjon og opplæring i å gjenkjenne symptomer på omsorgssvikt og misbruk og informasjon og opplæring om plikten til å melde fra til barnevernet.

Om barnevernets ressurser

Det er uklart hvor mye forebyggende arbeid barnevernet er delegert ansvar for. Med forbehold om den usikkerhet dette medfører, mener vi at kapasitet og kompetanse i all hovedsak er tilpasset barnevernets arbeids- og ansvarsoppgaver.

Tinn kommune har en høyere andel barn med barnevernstiltak (2015-tall) enn landsgjennomsnittet, og utgiftene til barnevern i Tinn ligger også over landsgjennomsnittet.

Det har vært store avvik mellom barnevernets budsjett og regnskap de siste årene og barnevernet har måttet få ekstrabevilgninger fra kommunestyret. Vi mener at barnevernets budsjett ikke har vært realistisk.

Anbefalinger

Vi mener at kommunen bør:

- Vedta overordnede og helhetlig planer for forebyggende arbeid for barn og unge.
- Sikre klar ledelse av det tverrfaglige forebyggende arbeidet.

- Iverksette tiltak for å sikre at ansatte følger opp plikten om å melde fra til barnevernet ved mistanker om omsorgssvikt/misbruk.
- Sikre realistisk budsjettering og korrekt bokføring av barnevernets inntekter og utgifter.

Bø, 9. mars 2017

Telemark kommunerevisjon IKS

1 Innledning

1.1 Kontrollutvalgets bestilling

Forvaltningsrevisjonen er bestilt av kontrollutvalget i sak 15/16. Bakgrunnen for forvaltningsrevisjonen er overordnet analyse vedtatt i kommunestyret i sak 62/16.

Kontrollutvalget vedtok plan for forvaltningsrevisjonen i sak 15/16, og endring av prosjektplanen i sak 24/16.

Hjemmel for forvaltningsrevisjon er gitt i kommunelovens § 77 nr. 4, jamfør forskrift om kontrollutvalg kapittel 5 og forskrift om revisjon kapitel 3.

1.2 Bakgrunn

Kommunen har ansvar for at barn og unge skal ha gode og trygge oppvekstforhold. Kommunen bør ha en helhetlig tilnærming til planlegging og organisering av dette arbeidet. Det er flere tjenester i kommunene som har ansvar for barn og unge, blant annet barnehage, skole, barnevern og helse- og omsorgstjeneste. For å arbeide helhetlig og koordinert om forebygging er det nødvendig med samarbeid på tvers av tjenesteområder. Undersøkelser viser at ikke alle kommuner er gode på slikt samarbeid. Videre sier NOU 2009:22² som omhandler samordning av tjenester for utsatte barn og unge, også følgende om lovreguleringen av samarbeidsplikt:

Plikt til samarbeid er pålagt flere av tjenesteyterne i dagens lovverk. Det eksisterer en rekke bestemmelser som regulerer samarbeid, men disse bestemmelsene er gjennomgående lite forpliktende. Videre er det slik at plikten til å samarbeide ofte er begrenset til å gjelde der det fremmer egen oppgaveløsning. (s. 73)

Det er tre nivåer for å arbeide forebyggende. De ulike nivåene viser til ulike formål og målgrupper:

Universell forebygging omfatter innsats rettet mot hele befolkningsgrupper (f.eks. barn og unge) uten at man har identifisert individer eller grupper med forhøyet risiko. Eksempler på universell forebygging er skolehelsetjeneste, tilbud om frukt og grønt i skolen, tilrettelegging for fysisk aktivitet og antimobbeprogram.

---

² NOU 2009:22 Det du gjør, gjør det helt. Bedre samordning av tjenester for barn og unge.

Selektiv forebygging er tiltak rettet mot grupper med kjent og/eller forhøyet risiko for å utvikle problemer. Tiltakene her skal motvirke negativ utvikling hos barn og unge og/eller deres foreldre. Eksempel slike tiltak er gratis kjernetid i barnehager for minoritetsspråklige barn.

Indisert forebygging er tiltak rettet mot individer med høy risiko eller klare tegn på problemer. Tiltak rettet mot ungdom med begynnende rusproblemer eller tiltak rettet mot barn og unge med symptomer på psykiske vansker er eksempler på indisert forebygging.

1.3 Problemstillinger og revisjonskriterier

Rapporten handler om følgende problemstillinger:

- I hvilken grad arbeider kommunen helhetlig og systematisk med forebyggende innsats for barn og unge?
- I hvilken grad er barnevernets ressurser tilpasset deres arbeids- og ansvarsoppgaver? Herunder vurderinger av:
  - økonomi
  - kapasitet
  - kompetanse

Revisjonskriteriene³ i denne forvaltningsrevisjonen er utledet fra barnevernloven og fra rundskriv Q-16/2013 forebyggende innsats for barn og unge. Kriteriene er nærmere angitt under hver problemstilling nedenfor.

1.4 Avgrensning

Vi vurderer ikke kvaliteten eller riktigheten av barnevernets vurderinger og tiltak.

1.5 Metode og kvalitetssikring

Vi har intervjuet ansatte i kommunen på ulike nivå som har ansvar for barn og unge, og vi har gjennomført en spørreundersøkelse blant alle ansatte i skole, barnehage og SFO. Vi har innhentet regnskapsinformasjon og gjennomgått annen relevant dokumentasjon.

---

³ Revisjonskriterier er en samlebetegnelse på de regler og normer som gjelder innenfor det området som skal undersøkes. Revisjonskriteriene er basis for de analyser og vurderinger som revisjonen foretar, konklusjonene som trekkes, og de er et viktig grunnlag for å kunne dokumentere samsvar, avvik eller svakheter.

Valg av metode og tiltak for kvalitetssikring er omtalt nærmere i vedlegg 2 til rapporten.

1.6 Høring

Rapporten er sendt på høring til rådmannen 22. februar. Regnskapstallene i tabell 2 er oppdatert i samsvar med kommunens høringssvar. Rådmannens høringsuttalelse ligger i vedlegg 1.

2 Forebyggende arbeid

I hvilken grad arbeider kommunen systematisk med forebyggende innsats rettet mot barn og unge?

2.1 Forebyggende arbeid – forankring og samarbeid

2.1.1 Revisjonskriterier

Forebyggende innsats i lov og regelverk

FNs konvensjon om barnets rettigheter fremhever at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som gjelder barn. Barnekonvensjonen gjelder som norsk lov. Ansvaret for forebyggende innsats er forankret i en rekke lovverk og fordelt på mange offentlige tjenester og aktører. Virksomheter som er rettet mot barn og unge er omfattet av et generelt lovverk, men i tillegg er det også særlover som regulerer virksomheten, for eksempel barnevernloven eller opplæringsloven.

Kommunene har ansvar for at barn og unge får gode oppvekstkår og for å forebygge psykiske og sosiale problemer. Kommunens ansvar for forebygging er hjemlet i bl.a. følgende lover:

- Etter *folkehelseloven* § 4 har kommunen ansvar for å fremme befolkningens helse, herunder utjevne sosiale helseforskjeller.
- Etter *barnehageloven* § 2 skal barnehagene ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og utjevne sosiale forskjeller. Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnets behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.
- Etter *opplæringsloven* § 1-1 skal skolene sørge for at elever utvikler kunnskap, kompetanse og holdninger for å kunne mestre livet og delta i arbeid og fellesskap i samfunnet. Den pedagogisk-psykologiske tjenesten skal hjelpe skolen med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling slik at opplæringen kan legges bedre til rette for elever med særskilte behov, jf. § 5-6.
- Etter *sosialtjenesteloven* § 12 har NAV ansvar for å gjøre seg kjent med innbyggernes levekår, ha oppmerksomhet ved trekk ved utviklingen som kan skape og opprettholde sosiale problemer, og iverksette tiltak for kan forebygge sosiale problemer.

- Etter *helse- og omsorgstjenesteloven* § 3-3 skal kommunens helsetjenester fremme helse og søke å forebygge sykdom, skade og sosiale problemer. Dette skal bl.a. skje ved opplysning, råd og veiledning. Kommunen skal tilby helsefremmende og forebyggende tjenester, jf. § 3-2, herunder:
  - o helsetjeneste i skoler og helsestasjonstjeneste
  - o svangerskaps- og barselomsorgstjenester
- Etter *barnevernloven* § 3-1 har barnevernet ansvar for å avdekke omsorgssvikt, atferdsproblemer, sosiale og emosjonelle problemer så tidlig som mulig. Tiltak skal settes inn så tidlig som mulig.

Anbefalinger om forebyggende arbeide for barn og unge

Rundskriv Q-16/2013 *Forebyggende innsats for barn og unge* gir anbefalinger til kommunene om forebyggende arbeid. Rundskrivet sier bl.a. følgende:

Å arbeide systematisk med forebyggende innsats krever en tydelig ledelse og en tydelig forankring. Forebygging får også konsekvenser for hvordan kommunene organiserer og koordinerer tjenestetilbudet. Et planarbeid må være helhetlig og forpliktende. Først når det er forankret i ledelsen og blant alle som har ansvar, og det er sikret nødvendige prioriteringer, er det et godt verktøy. Det bør legges til rette for at barn og ungdom kan delta og ha innflytelse i planlegging og gjennomføring av arbeidet. Et eksempel er at kommunestyret etter plan- og bygningsloven skal sørge for å etablere en særskilt ordning for å ivareta barn og unges interesser i planleggingen.

Siden det er så mange tjenester og aktører som har ansvar for forebygging, sier rundskriv *Forebyggende innsats for barn og unge* (Q-16/2013) at god forebygging krever samarbeid på tvers. Rundskrivet sier:

Kommunen har ansvar for at de ulike tjenestene for barnefamiliene er koordinert. Godt forebyggende arbeid vil ofte forutsette samarbeid på tvers av ulike fagområder og forvaltningsnivå. Det er viktig at det blir laget rutiner og systemer som gjør det enkelt å samarbeide. Felles forståelse av problemet, mål og virkemiddelbruk (samsyn) samt gode styrings- og rapporteringssystemer, vil øke sannsynligheten for å oppnå gode resultater. For å få til et godt samarbeid må alle ha kunnskap om og respekt for hverandres ansvar og roller.

Dette gir følgende revisjonskriterier:

- Arbeidet med forebygging bør være forankret i ledelse og i helhetlig planverk.

- Det bør være formelle rutiner og tiltak som sikrer tverrfaglig og systematisk samarbeid om forebyggende arbeid.

2.1.2 Forankring i ledelse og helhetlig planverk

Planer om forebyggende arbeid

Tinn kommune har ikke noen helhetlig plan for det forebyggende arbeidet for barn og unge. Det foreligger en plan om barn og unges levekår i kommunen, men denne planen gjaldt for årene 2004-2006.

Kommunen har vedtatt planer for omhandler forebygging innenfor visse tema. Høsten 2016 vedtok kommunestyret⁴ *Handlingsplan mot vold og seksuelle overgrep*. Målet med denne planen er at alle barn i Tinn kommune skal oppleve gode og trygge oppvekstforhold. Kommunen sier i planen at de vil legge vekt på forebyggende arbeid, tidlig innsats og samarbeid på tvers av virksomheter. Tiltak for å forebygge vold og overgrep inngår som en del av planen, og enhetene blir pålagt å innarbeide planen ved å lage egne retningslinjer som omhandler tiltakene. I planen står rådmannen som ansvarlig for tiltakene. Kommunen har startet arbeidet med en inkluderingsplan som skal omfatte alle aldersgrupper. Planen skal omhandle alle tiltak, fra flyktningen/migranten kommer til kommunen og fram til vedkommende er godt integrert. Kommunen er også i gang med plan om forebygging og tiltak for barn i rusfamilier.

Ansvar

Rådmannen mener at det koordinerende overordnede ansvaret for forebyggende arbeid bør ligge på kommunalsjefnivå.

Barnevern, helsestasjonen og pedagogisk-psykologisk tjeneste er organisert under enhet for helse- og familietjenester. Enheten ligger under kommunalområdet for levekår. Ifølge enhetsleder på enhet for Helse og familietjenester er det ingen klar leder av det tverrfaglige forebyggende arbeidet. Hun sier at både PPT og Helsestasjonen leder noe av arbeidet.

Kommunalsjef for levekår mener at ansvaret for å følge opp alle kommunens forpliktelser etter barnevernloven er delegert til barnevernsleder, og at barnevernet derfor har ansvaret for all forebygging. Barnevernsloven sier følgende om forebygging:

---

⁴ Kommunestyresak 136/16 Handlingsplan mot vold og seksuelle overgrep.

§ 3-1 Barneverntjenestens forebyggende virksomhet:

Kommunen skal følge nærmere med på de forhold barn lever under og har ansvar for å finne tiltak som kan forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer.

Barnevernstjenesten har et spesielt ansvar for å søke avdekket omsorgssvikt, adferds-, sosiale og emosjonelle problemer så tidlig at varige problemer kan unngås, og sette inn tiltak i forhold til dette.

Barnevernsleder mener at barnevernet per i dag ikke har ressurser til å være ansvarlig for alt forebyggende arbeid for barn i kommunen.

2.1.3 Tverrfaglig samarbeid om forebyggende arbeid

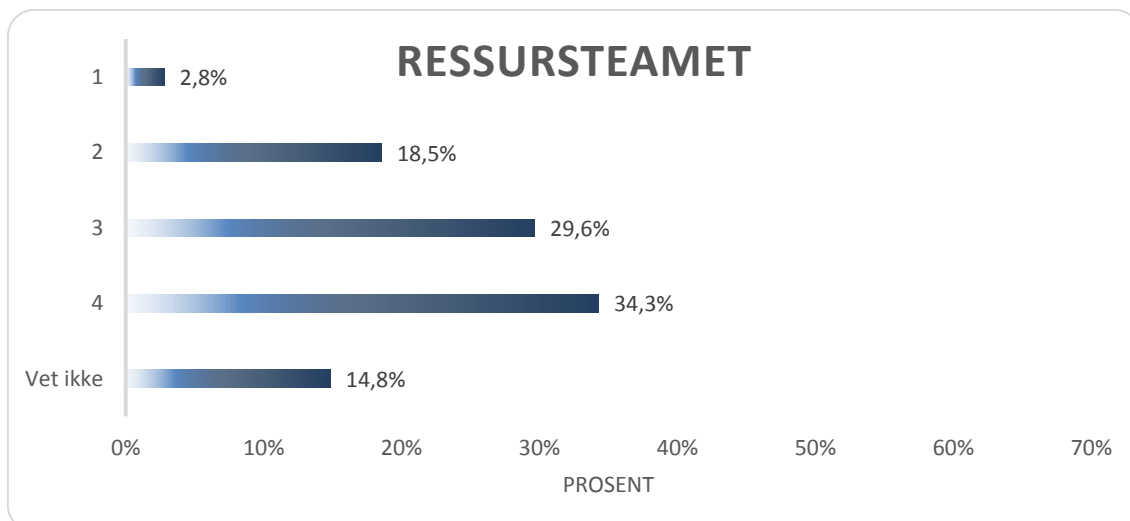
Ifølge kommunalsjef for utvikling og oppvekst har ikke kommunen noen helhetlig eller systematisk tenkning om forebygging. Hun har erfart at diskusjoner om forebygging, raskt ender med diskusjon på individnivå og ikke på systemnivå.

Enhetsleder for helse og familietjenester sier at det er ikke så mye av det forebyggende arbeidet som er formalisert, mye skjer ad hoc.

Ressursteam

Ressursteamet er et sentralt forebyggende tiltak i kommunen. Vi har fått opplyst at denne ordningen ble vedtatt av kommunestyret i 1996. Ressursteamet består av ansatte fra barnevernet, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) og fra helsestasjonen. Barnevernet har ansvar for å kalle inn til ressursteammøter. Ressursteamet skal ha møter med skoler, barnehager, videregående skole og med Mandheimen, som hovedregel to ganger i året. Etter en nærmere vurdering kan antall møter for den enkelte skole eller barnehage reduseres til ett årlig møte. På disse møtene får ansatte i skoler, barnehager eller Mandheimen anledning til å drøfte barn som bekymrer. Drøftingen gjøres anonymt, eller med navn dersom foreldrene har gitt samtykke.

Vi har spurt ansatte i skoler og barnehager om deres erfaringer med ressursteamet.

Figur 1 Hvor nyttig er ressursteamet i skolens/barnehagens arbeid med å forebygge psykiske og sosiale problemer hos barn og elever? 1=ikke viktig og 4= svært viktig

Ressursteamet er godt kjent blant de som svarte på spørreundersøkelsen. Bare 3 % sier at de ikke kjenner til ordningen. 56 % av de spurte har diskutert sin bekymring for et barn med ressursteamet.

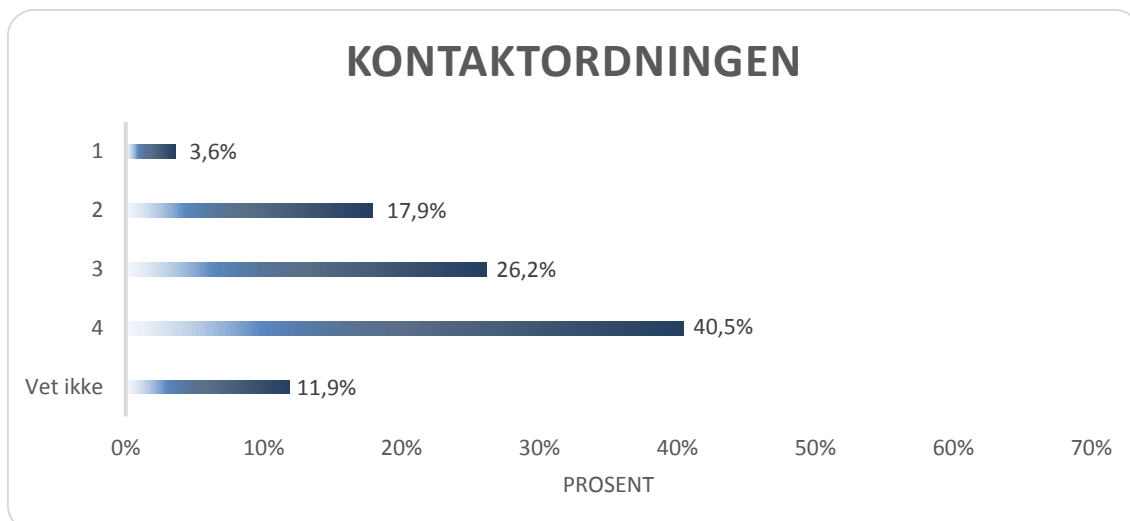
Noen av de spurte har tilleggskommentarer til spørsmålene om ressursteamet. Kommentarene kan oppsummeres slik:

- Ressursteamet er nyttig og fungerer bra.
- Kommunen er så liten at det fungerer dårlig å drøfte saker anonymt i ressursteamet.
- Barnevern og PPT burde bidra mer aktivt.

PPTs kontaktordning

Alle skolene i kommunen har fått tilbud om at ansatte fra PPT fast skal være på skolene (kontaktordningen). Når PPT er på skolene er de tilgjengelige for f.eks. observasjon i klasser, uformell diskusjon om enkeltelever, eller annet som skolen ønsker. Miland og Hovin har ikke tatt i mot tilbudet om å ha PPT fast tilstede. Ifølge PPT-leder er det fordi skolene er så små at de ikke ser behov for det, men skolene tar kontakt med PPT dersom det er noe de ønsker å drøfte. PPT er på Rjukan barneskole annen hver uke, og hver måned på de andre skolene.

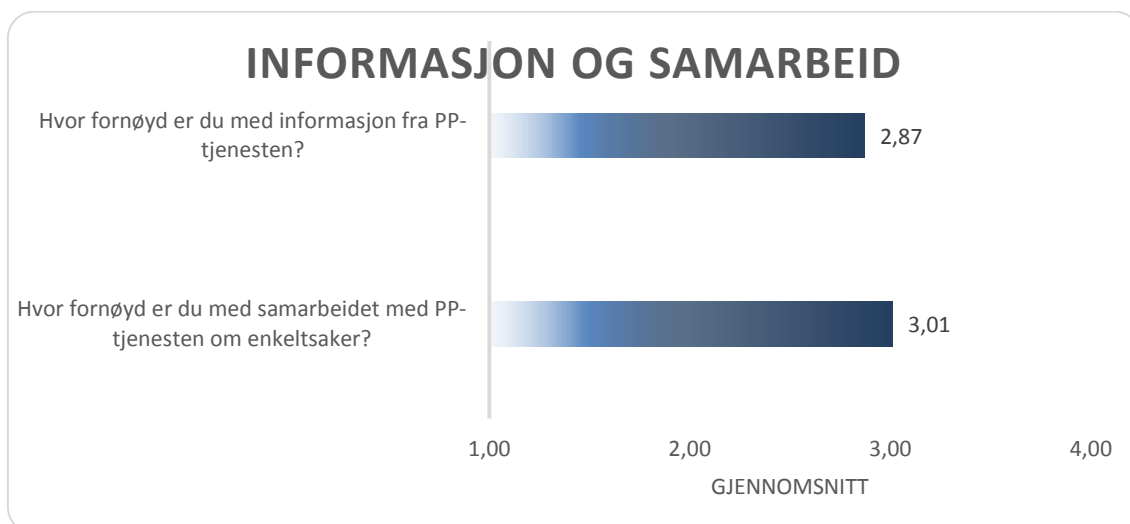
Vi har spurt de ansatte i skolene om deres erfaringer med kontaktordningen.

Figur 2 Hvor nyttig er PP-tjenestens tilstedeværelse i skolen (kontaktordningen) i skolens forebyggende arbeid? 1=ikke nyttig og 4=svært nyttig

Kontaktordningen er ikke satt i system i barnehagene, men ifølge PPT-leder reiser PPT ut i barnehagene dersom barnehagene ønsker det.

Vi har spurt ansatte i skoler og barnehager om hva de mener om samarbeid med og informasjon fra PPT.

Figur 3 Informasjon og samarbeid. 1=ikke fornøyd og 4=svært fornøyd

Noen av de spurte har tilleggskommentarer til disse spørsmålene. Kommentarene kan oppsummeres slik:

- Skolen er godt fornøyd med PPT.
- PPTs forslag og tiltak kan ikke gjennomføres fordi skolen ikke har ressurser eller fordi forslagene er urealistiske.

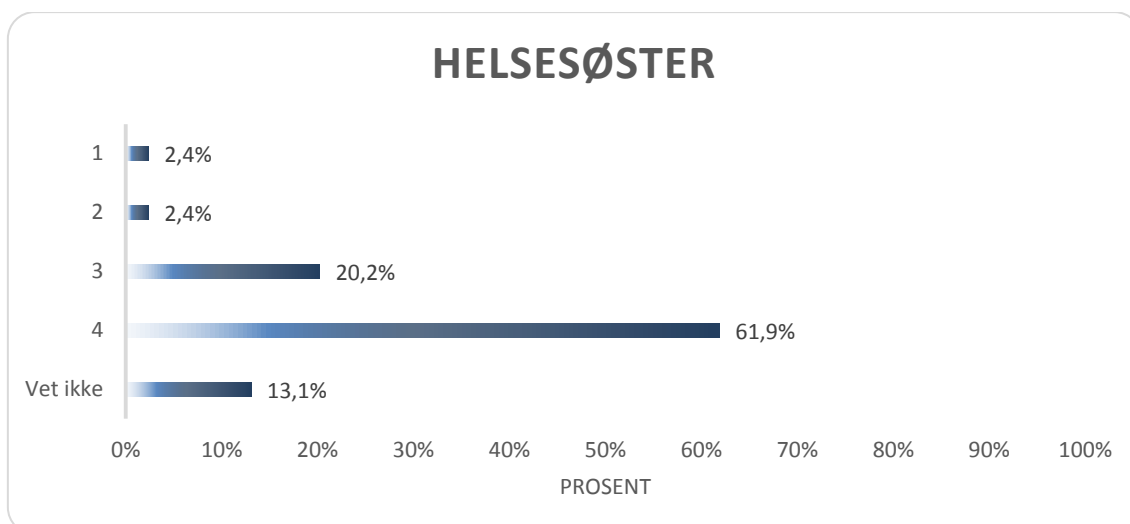

- PPT tar for lett på skolens/barnehagens bekymringer.
- PPT oppleves ikke som forebyggende eller som et lavterskeltilbud.

Helsestasjonen/skolehelsetjenesten

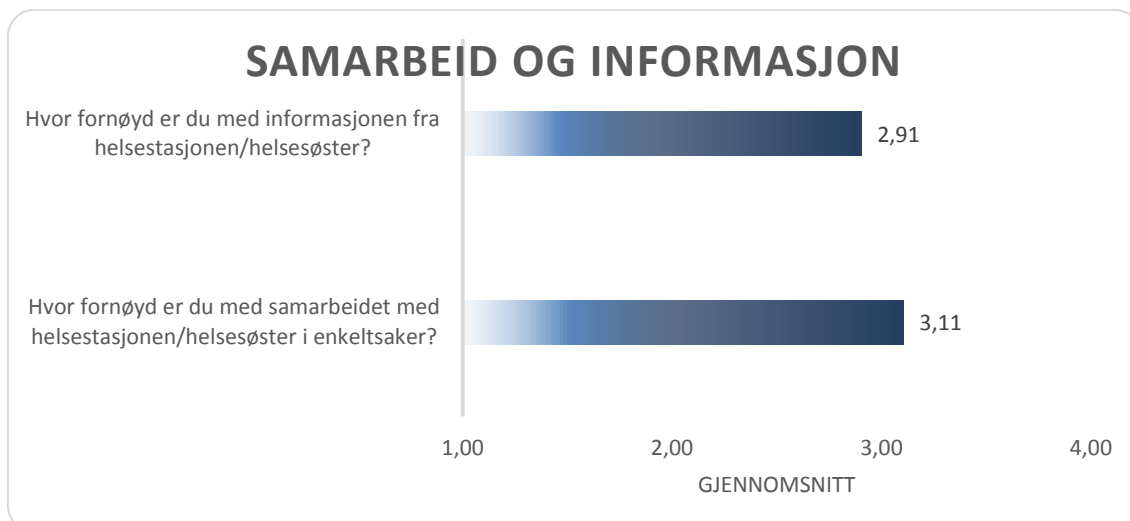
Helsesøster er fast ute på skolene. Helsesøster er på Rjukan ungdomsskole én dag i uka, og to dager per uke på Rjukan barneskole. Ifølge ledende helsesøster er Rjukan barneskole så stor at helsesøster skulle ha vært der fire dager i uka om kommunen hadde fulgt normen. Atrå barne- og ungdomsskole har helsesøster én og halv dag i uka, og Hovin og Miland skole én halv dag annen hver uke. Ifølge ledende helsesøster er helsesøstrene mye brukt når de er ute i skolene.

Helsestasjonen har åpen helsestasjon hver onsdag. Da kan småbarnsmødre møtes på helsestasjonen. Helsestasjonen tilbyr også foreldreveiledning.

Figur 4 Hvor nyttig er helsesøster for å forebygge psykiske og sosiale problemer hos elevene? 1=ikke viktig og 4=svært viktig

Helsesøster er ikke i barnehagene på tilsvarende måte som de er i skolene. Ifølge ledende helsesøster møter barnehagene helsesøster bl.a. i ressursteamet. Vi har spurt ansatte i skoler og barnehager om hvordan de opplever informasjon fra og samarbeidet med helsesøster/helsestasjonen.

Figur 5 Samarbeid og informasjon. 1=ikke fornøyd og 4=svært fornøyd

Noen av de spurte har tilleggskommentarer til spørsmålene om helsesøster. Kommentarene kan oppsummeres slik:

- Helsesøster er viktig!
- Skolen har ikke hatt helsesøster siste tiden.
- Ofte utskifting av helsesøster gir dårlig kontinuitet.
- Helsesøster er for lite på skolen.
- Vi har en super helsesøster som er engasjert og tilstedeværende.

En ansatt i barnehage sier:

Har ikke hatt spesielt samarbeid med helsesøster/helsestasjonen. De har vært å informert litt om sine oppgaver. Men savner tverrfaglig arbeid med de angående enkeltbarn. Om ikke foreldre forteller hva de har pratet om på ulike kontroller, får vi heller aldri vite om helsesøster reagerer på noe eller er bekymret for noe.

Pågående prosjekter

Kommunen har satt ned en gruppe som jobber med et prosjekt om barn i rusfamilier. I gruppa deltar barnevernet, ledende helsesøster, PPT-rådgiver, ungdomsleder og ansatte fra SFO og barnehage. Prosjektet «Barn i rusfamilier – Tidlig intervensjon» er initiert av Kompetansesenter Rus-region sør (Borgestadklinikken). Målsetningen med prosjektet er å heve kompetansen om tidlig identifikasjon og tidlig intervensjon blant ansatte i kommunen. Gjennom prosjektet ønsker man å komme fram til gode rutiner og veiledningsmanualer som de ansatte i kommunen skal bruke for å gå fra bekymring til handling. Etter ett års arbeide ønsker prosjektgruppa å utvide mandatet for gruppa fra «barn i rusfamilier» til «barn som bekymrer». Det overordnede ansvaret for

implementering av prosjektet i Tinn kommune er lagt til kommunalsjef oppvekst og kultur. De tiltak som prosjektgruppa utarbeider er planlagt implementert høsten 2017.

Kommunen har i 2015/16 hatt en arbeidsgruppe som har arbeidet med prosjektet «Felles barn, felles ansvar». «Felles barn, felles ansvar» et delprosjekt av prosjektet «Skolen som arena for barn og unges psykiske helse» som ble initiert av Utdanningsdirektoratet og Helsedirektoratet. Arbeidet med «Felles barn, felles ansvar» har resultert i at det har blitt utarbeidet felles rutiner for barn med skolevegring (*Alvorlig skolefravær – retningslinjer for forebygging og oppfølging*). Et annet resultat av dette arbeidet er barnevern, PPT og helsesøster skal jevnlig informere på foreldre- og personalmøter i skoler og barnehager. Det er satt opp et årshjul som regulerer dette. Prosjektet skal evalueres i 2017.

SLT

Tinn deltar i SLT (Samordning av Lokale kriminalitetsforebyggende Tiltak) sammen med politiet. SLT er et tverrfaglig fora på ledernivå, hvor kommunen bl.a. får informasjon fra politiet om utviklingen i lokalsamfunnet.

2.1.4 Revisors vurdering av forankring av og samarbeid om forebygging

Vi mener at det tverrfaglige forebyggende arbeidet ikke er forankret i ledelse eller i helhetlig planverk. Ansvar for forebyggende arbeid synes å være fordelt på flere. Det synes lite hensiktsmessig å plassere et overordnet ansvar for forebygging på barnevernsleder, om det er slik delegasjonen til barnevernsleder skal forstås. Vi mener at dette lederansvaret bør legges på kommunalsjefs- eller rådmannsnivå.

Arbeidet er heller ikke forankret i et helhetlig og forpliktende planverk. Kommunen burde etter vår vurdering ha hatt en tverrfaglig overordnet plan som gir føringer for det forebyggende arbeidet. Manglede ledelse og styring kan føre til at det forebyggende arbeidet ikke er koordinert og målrettet.

Kommunen har til en viss grad etablert systematiske tiltak som har som formål å forebygge. Ressursteamet synes å være det mest sentrale tiltaket som inkluderer flere fagområder. Kommunen har hatt dette tiltaket lenge, og det synes å være godt etablert. Spørreundersøkelsen viser også at ansatte i skole og barnehage i stor grad opplever tiltaket som nyttig i det forebyggende arbeidet. Andre systematiske tiltak er rutine mot skolevegring og årshjulet for informasjonsmøter. Vi mener at det er et godt tiltak at barnevern, PPT og helsesøster jevnlig informerer foreldre og ansatte i skoler og barnehager.

PPT og helsestasjonen har også forebyggende tiltak. Vi tenker da spesielt på skolehelsetjenesten og kontaktordningen til PPT. Dette er ordninger som primært er rettet mot barn i skole. Spørreundersøkelsen viser at særlig helsesøster oppleves som viktig i det forebyggende arbeidet. Vi mener da det er bekymringsfullt at mange sier i spørreundersøkelsen at skolen har vært uten helsesøster eller at helsesøster er for lite i skolen.

Kommunen har i mye mindre grad organiserte forebyggende tiltak der barn i barnehage er målgruppe. Kommunen bør vurdere om det forebyggende arbeidet rettet mot barn i barnehage er godt nok.

2.2 Meldeplikten

2.2.1 Revisjonskriterier

For å forebygge alvorlige problemer, er det viktig at barnevernet får melding om barn og unge som lever under skadelige forhold så tidlig som mulig. Etter barnevernsloven § 6-4 skal offentlig ansatte av eget tiltak og uten hinder av taushetsplikt, melde fra til barnevernet når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt eller når et barn har vist vedvarende alvorlige atferdsvansker.

Kommunen har ansvar for at ansatte i skole, barnehage, helse- omsorgstjeneste mv. kjenner disse kravene, og bør ha tiltak for å sikre dette. Barnevernstjenesten er tillagt et særlig ansvar på dette området. Ifølge barnevernloven § 3-2 skal barneverntjenesten medvirke til at barns interesser ivaretas også av andre offentlige organer. Barneverntjenesten skal samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivåer når dette kan bidra til å løse oppgaver som den er pålagt etter denne loven.

Vi legger til grunn at det er et sentralt forebyggende tiltak å sikre at ansatte kjenner meldeplikten til barnevernet.

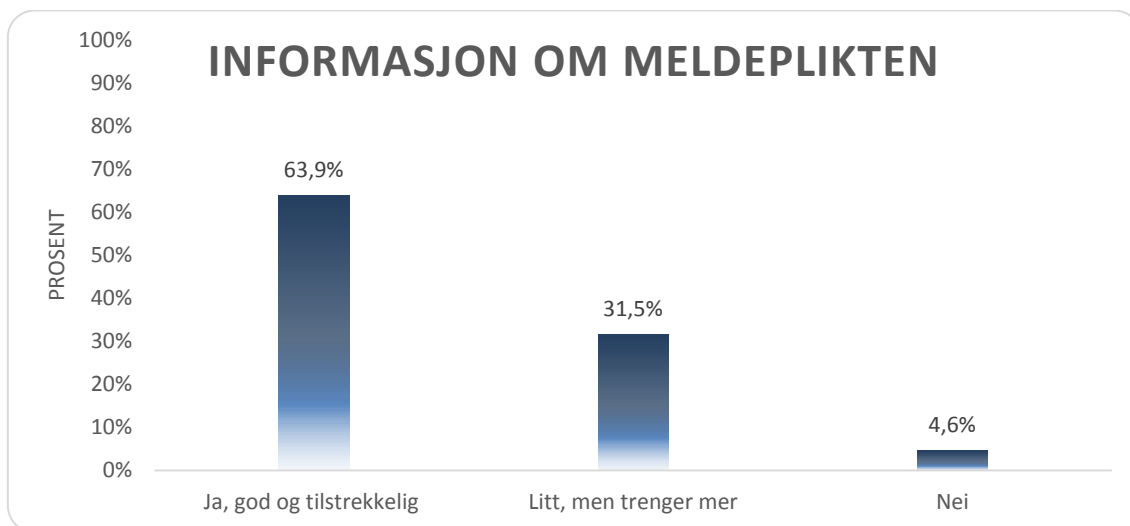
Dette gir følgende revisjonskriterium:

- Kommunen og barnevernet bør sikre at ansatte får opplæring om meldeplikten til barnevernet.

2.2.2 Opplæring og informasjon

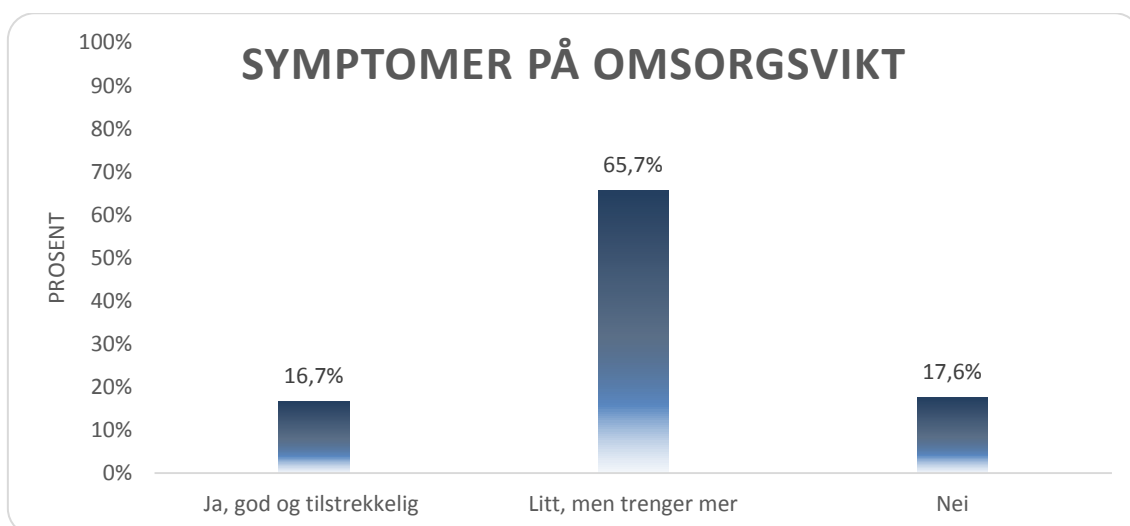
Kommunen har ikke spesielle tiltak for å sikre at ansatte i kommunen kjenner meldeplikten.

Vi har spurt ansatte i skole og barnehage om de mener de har fått informasjon og opplæring om meldeplikten til barnevernet.

Figur 6 Har du fått informasjon/opplæring om meldeplikten til barnevernet?

Vi har også spurt ansatte i skole og barnehage om de har fått opplæring i å gjenkjenne symptomer på omsorgssvikt og misbruk.

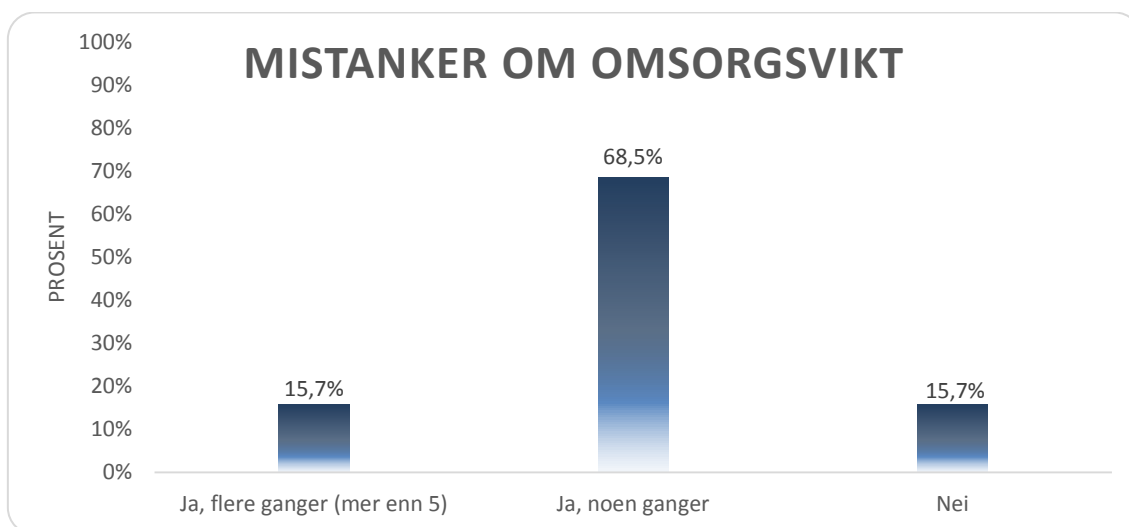

Figur 7 Har du fått opplæring i å gjenkjenne symptomer på omsorgssvikt og misbruk?

Kommunalsjef for utvikling og oppvekst mener at ansatte i skoler og barnehager er bevisste på meldeplikten. Hun mener at de ansatte har lav terskel for å snakke med

barnevernet, men det er høyere terskel for å sende bekymringsmelding. Hun mener likevel at det blir sendt melding til barnevernet dersom man er bekymret for et barn.

Vi har spurt ansatte i skoler og barnehager om de har møtt barn har hatt grunn til å tro at var utsatt for omsorgssvikt eller misbruk.

Figur 8 Har du møtt barn i skolen eller barnehagen som du har hatt grunn til å tro var utsatt som omsorgssvikt eller misbruk?

Vi spurte de ansatte om mistankene har blitt meldt til barnevernet. I 24 % av tilfellene, ble mistanken ikke blitt meldt til barnevernet. I noen tilfeller sier de ansatte at de fant ut at mistankene var grunnløse, og at det derfor ikke ble meldt til barnevernet. Men flere ansatte sier også at de ikke meldte fra fordi de var usikre, fordi de ikke hadde god nok kunnskap om symptomer, eller fordi de ikke visste hvordan de skulle gå fram med sine mistanker.

Barnevernsleder tror ikke alle ansatte i kommunen som treffer barn i forbindelse med sitt arbeid kjenner godt nok til meldeplikten. Hun mener riktignok at meldeplikten er bedre kjent enn hva den har vært. Barnevernet informerer om meldeplikten når de ute i skoler og barnehager. Barnevernsleder synes at samarbeidsinstansene er flinke til å melde. En del blir fanget opp på møter med ressursteamet. Barnevernsleder har erfart at lærere tar kontakt for å drøfte saker anonymt.

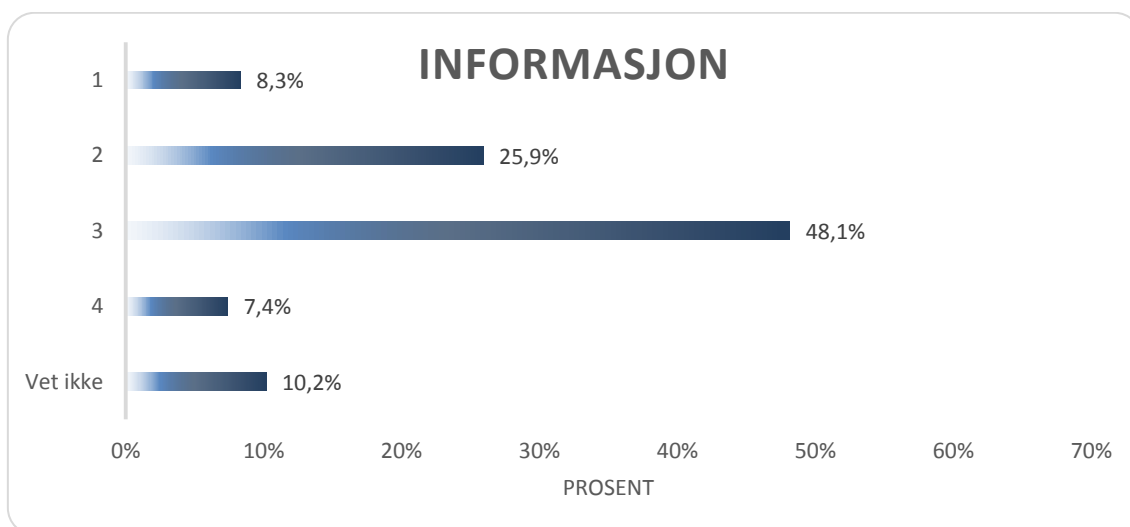
Sett i forhold til barnebefolkningen fikk barnevernet i Tinn i 2015 flere bekymringsmeldinger enn landsgjennomsnittet, jf. figur 13.

Meldinger fra andre kommunale tjenester i 2016:

Skole	15 meldinger
Barnehage	3 meldinger
Helsestasjonen	2 meldinger
Lege	1 melding

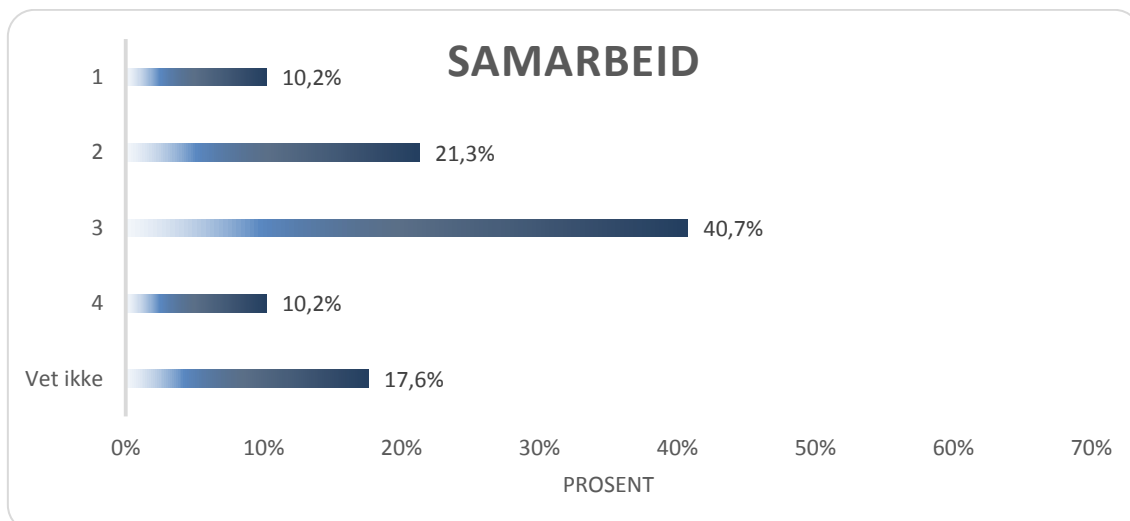
Barnevernet informerer på skoler og barnehager dersom de blir spurt, og de har også informert på foreldremøter. Meldeplikten er noe som barnevernet informerer om når de er ute. NAV har en egen avdeling som jobber med bosatte flyktninger, og barnevernet har invitert seg selv dit for å orientere om meldeplikten.

Vi har spurt ansatte i skoler og barnehager om hva de mener om informasjonen fra barnevernet generelt.

Figur 9 Hvor fornøyd er du med informasjonen fra barnevernet? 1=ikke fornøyd og 4=svært fornøyd

Vi har også spurt ansatte i skole og barnehage om hvordan de opplever samarbeidet med barnevernet om enkeltsaker.

Figur 10 Hvor fornøyd er du med samarbeidet med barnevernet i enkeltsaker? 1=ikke fornøyd og 4=svært fornøyd

Noen av de spurte har hatt tilleggskommentarer til spørsmålene om informasjon fra og samarbeid med barnevernet. Kommentarene kan oppsummeres slik:

- Savner tilbakemeldinger og gjensidighet i samarbeidet.
- Saker som meldes blir henlagt.
- Foreldrevern, ikke barnevern!

2.2.3 Revisors vurdering av ansatte og meldeplikten

Spørreundersøkelsen viser at 85 % av de som har svart har møtt barn som de har mistenkt har vært utsatt for omsorgssvikt eller misbruk. Det viser at dette er en svært relevant problemstilling for ansatte i skoler og barnehager. Det er dermed viktig at ansatte vet hva de skal gjøre når de møter barn som de blir bekymret for.

Kommunen har ikke etablert systematiske tiltak som sikrer at ansatte kjenner meldeplikten til barnevernet. Spørreundersøkelsen viser at i underkant av to tredjedeler av de som har svart, mener at de har god nok kjennskap til meldeplikten. Ca. 35 % svarer at de ikke har fått eller at de trenger mer informasjon om dette. Når det gjelder spørsmålet om opplæring i å gjenkjenne symptomer på omsorgssvikt og misbruk svarer over 80 % at dette er noe man ikke har fått opplæring i eller noe man trenger mer opplæring i. Vi mener at kommunen bør sørge for at det informeres mer om disse temaene til alle ansatte i kommunen som er i befatning med barn. Slik opplæring bør gis ved jevne mellomrom for å fange opp nyansatte og sikre at alle ansatte får frisket opp kunnskap og har oppdatert informasjon.

Det er misnøye med informasjonen fra og samarbeidet med barnevernet. Barnevernet er en tjeneste der ønsket om innsyn ofte er større enn hva barnevernet har anledning til å gi, og det kan nok i noen tilfeller skape mer misnøye enn hva det reelt sett er grunn til. Vi mener likevel at barnevernet bør ta de signalene som spørreundersøkelsen gir på alvor, og vurdere tiltak for å bedre dialogen med skoler og barnehager.

Meldingsstatistikken fra 2016 viser at flesteparten av meldingene kommer fra skolene. Barnehagene melder i betydelig mindre grad enn skolene. Spørreundersøkelsen viser at i nærmere ett av fire tilfeller har bekymringer for et barn ikke resultert i melding til barnevernet. Selv om vi får opplyst at ble det ikke sendt melding i noen saker fordi mistanken ble avkreftet, mener vi at dette er et høyt tall. Dette underbygger vår anbefaling om at kommunen bør iverksette tiltak for å sikre at mistanker om omsorgssvikt og misbruk blir meldt til barnevernet.

3 Barnevernets ressurser

I hvilken grad er barnevernets ressurser tilpasset deres arbeidsoppgaver?

3.1 Kompetanse og kapasitet

3.1.1 Revisjonskriterier

Barnevernloven stiller ikke krav til kompetanse i det kommunale barnevernet, men det følger av barnevernloven § 1-4 at tjenester og tiltak etter loven skal være forsvarlige. Forsvarlighetskravet innebærer at ansatte og andre som utfører tjenester etter loven må ha tilstrekkelig kompetanse og nødvendige faglige kvalifikasjoner til å utføre sine oppgaver.

En rapport utarbeidet av Nordlandsforskning (NF-rapport 1,2015) har pekt på svakheter i barnevernets kompetanse. Det ble vist til følgende fem problemområder: flerkulturell problematikk, psykiske lidelser, rusproblematikk, vold og bruk av ulike kartleggingsverktøy.⁵

Det følger av barnevernloven § 2-1 syvende ledd at kommunen har ansvaret for nødvendig opplæring av barnevernstjenestens personell og at personalet er forpliktet til å delta i opplæring som blir bestemt og som blir ansett nødvendig for å holde deres kvalifikasjoner ved like. Forskrift om internkontroll etter barnevernloven § 3 pålegger kommunen å ha systematiske tiltak som sikrer at barnevernstjenestens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med loven. Det følger av § 4, punkt c at kommunen skal ha systematiske tiltak som sørger for at ansatte har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innenfor fagområdet, samt om barnevernstjenestens internkontroll.

Statens helsetilsyns rapport 2/2012 pekte på at mange kommuner manglet systematiske tiltak for å sikre tilstrekkelig kompetanse, som opplæringsplaner, opplæringstiltak, rekrutteringsplaner og lignende.⁶

Barnevernloven stiller ikke krav til dimensjoneringen av bemanningen i barnevernet, men barnevernet må ha nok fagfolk til å utføre de oppgavene de er pålagt å gjøre.

---

⁵ Referert i NOU 2016:16 Ny barnevernslov, s. 60.

⁶ Referert i NOU 2016:16 Ny barnevernslov, s. 60.

Dette gir følgende revisjonskriterier:

- Kommunen må ha tiltak for å sikre at ansatte i barnevernet har tilstrekkelig faglige kvalifikasjoner
- Barnevernet må ha tilstrekkelig bemanning til å utføre sine lovpålagte oppgaver.

3.1.2 Kompetanse

Personalansvaret for de ansatte på enheten er delegert til enhetsleder. Kommunen har utarbeidet en strategisk kompetanseplan for helse og omsorg. Planen er et underdokument til helse- og omsorgsplanen. Ifølge enhetsleder gjelder kompetanseplanen også for barnevernet siden barnevernet er organisert under enhet for helse og familietjenester. Enheten har ikke systematiske tiltak for å kartlegge kompetanse.

Det fremgår av den strategiske kompetanseplanen at enhetene skal utarbeide egne kompetanseplaner som rulleres årlig.

Enheten utarbeider opplæringsplan årlig. Opplæringsplanen for 2016 har følgende opplæringsmål:

- øke kompetansen blant egne ansatte
- de ansatte kan holde seg faglig oppdatert
- lederkurs for avdelingsledere

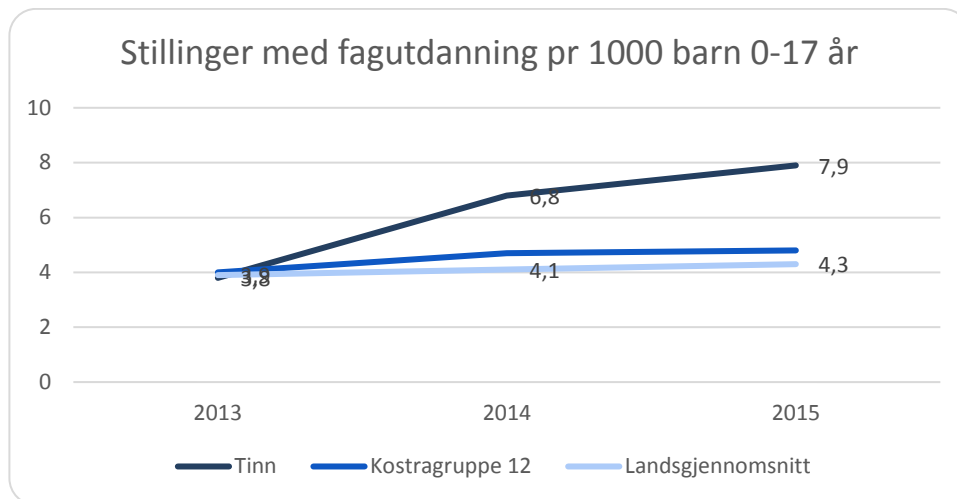
Opplæringsplanen for 2016 har ikke opplæringstiltak direkte rettet mot barnevernsansatte, men opplæringsplanen har generelle opplæringstiltak, som for eksempel fagkurs. Disse tiltakene omfatter også barnevernsansatte.

Barnevernet har i alt fire saksbehandlere, derav er tre barnevernspedagoger og en sosionom. Barnevernsleder mener at de ansatte i barnevernet har nok kompetanse. Hun sier at de ansatte får mye støtte til kurs og etterutdanning. Når det gjelder kompetanse f.eks. i flerkulturell problematikk, er det ansatte som har dette som en del av sin utdanning. I tillegg kan barnevernet hente kompetanse på dette området fra ansatte på Blågården.

Tabell 1 Utgifter til kurs og opplæring - barnevernstjenesten

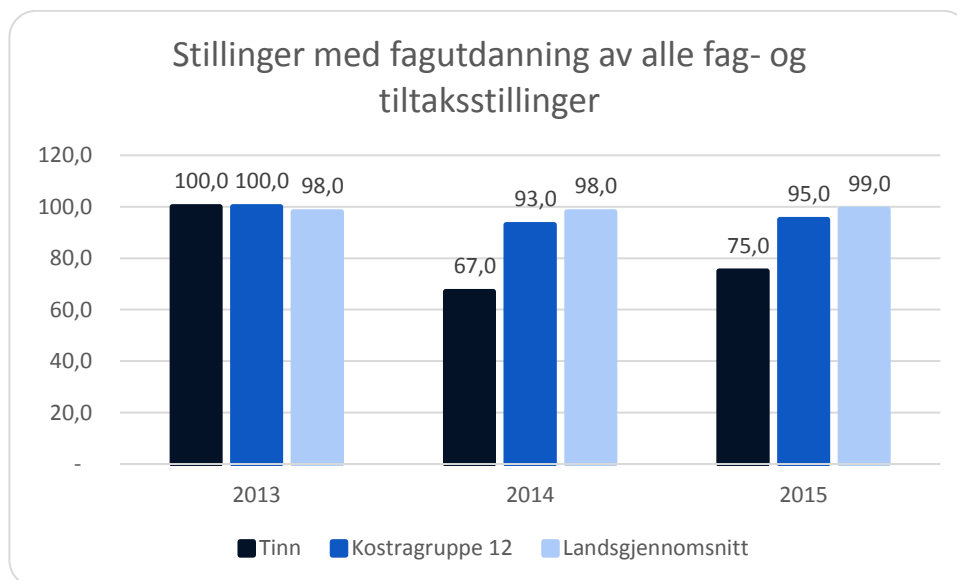
Tjeneste 2441	2013	2014	2015
11500 Opplæring	48961	-	23446
11501 Kurs	38128	76633	52091
Sum kurs og opplæring	89102	76633	77552

Tabellen viser at kommunen i snitt har brukt rundt kr 20 000 på kurs og opplæring per saksbehandler per år.

Figur 11 Stillinger med fagutdanning ift. barnebefolkningen (inkl. Blågården)

Den store økningen i stillinger med fagutdanning fra 2013 til 2014 skyldes at ansatte på Blågården er regnet med fra og med 2014. Blågården har 7,5 årsverk. Dersom ansatte fra Blågården holdes utenfor hadde Tinn kommune 3,9 ansatte med fagutdanning per 1000 barn 1-17 år ved utgangen av 2015.

Figur 12 Andel stillinger med fagutdanning (inkl. Blågården)

Andel ansatte med fagutdanning er lavere i Tinn enn i sammenligningskommunene i 2013 og 2014. Dette skyldes at tre av de ansatte på Blågården ikke har fagutdanning.

3.1.3 Gjennomføring av lovpålagte oppgaver

Barnevernet skal utføre følgende oppgaver i sitt daglige arbeid jf. barnevernsloven § 2-1, femte ledd:

- gi råd og veiledning,
- treffe vedtak i henhold til loven,
- forberede saker for behandling i fylkesnemnda og
- iverksette og følge opp tiltak.

I denne delen av rapporten vil vi fokusere på barnevernets arbeid med å behandle meldinger, gjøre undersøkelser, treffe og følge opp vedtak. Barnevernets forebyggende arbeid og arbeidet med å gi råd og veiledning er omtalt under kapittel 2.

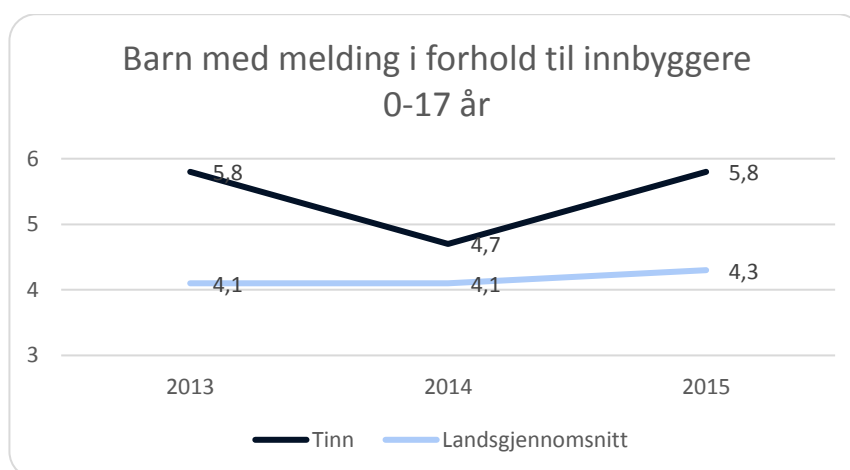
Barnevernet har 4 årsverk til saksbehandling og 1 årsverk merkantil. Enhetsleder mener at barnevernet har tilstrekkelig kapasitet og at de overholder fristene. Barnevernsleder er enig i denne vurderingen, og mener at barnevernet har kapasitet til å gjøre de oppgavene de har ansvar for.

Barnevernet har en 50 % stillingshjemmel som inntil videre holdes vakant. Dersom barnevernet greier seg uten å bruke denne stillingen til saksbehandling, vil enhetsleder bruke stillingen til tilsyn i fosterhjem. Dette er en tjeneste som kommunen kjøper i dag. Enhetsleder ønsker at denne stillingen også skal brukes til å jobbe forebyggende mot mor og barn.

Barnevernet kjøper ellers advokattjenester og tolketjenester.

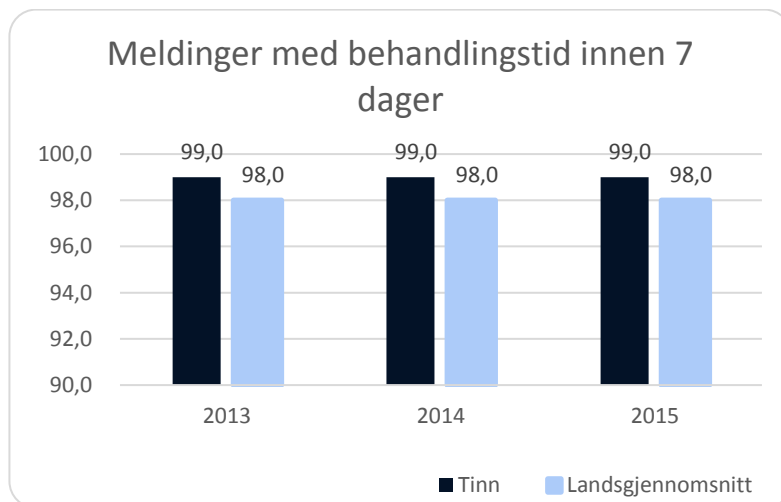
Meldinger og undersøkelser

Barnevernet i Tinn har i perioden 2013 til 2015 fått flere bekymringsmeldinger enn gjennomsnittet av landets kommuner.

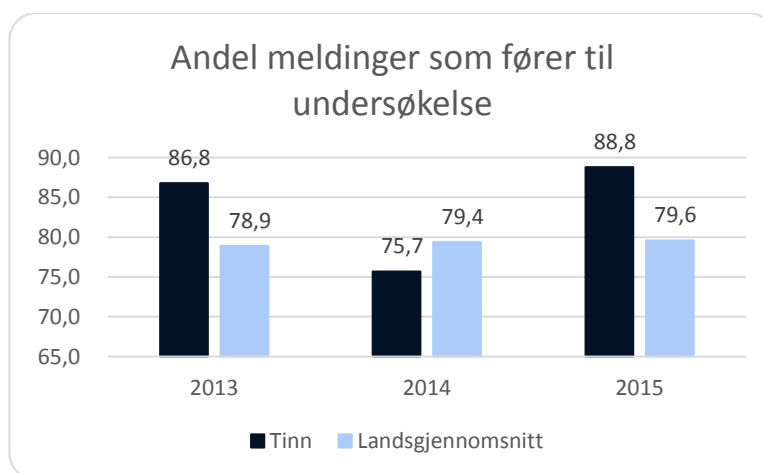
Figur 13 Innkomne meldinger

Barnevernet skal etter barnevernloven § 4-2 gjennomgå og vurdere om bekymringsmeldinger skal følges opp i løpet av en uke etter at meldingen har kommet inn.

Figur 14 Behandlingstid meldinger

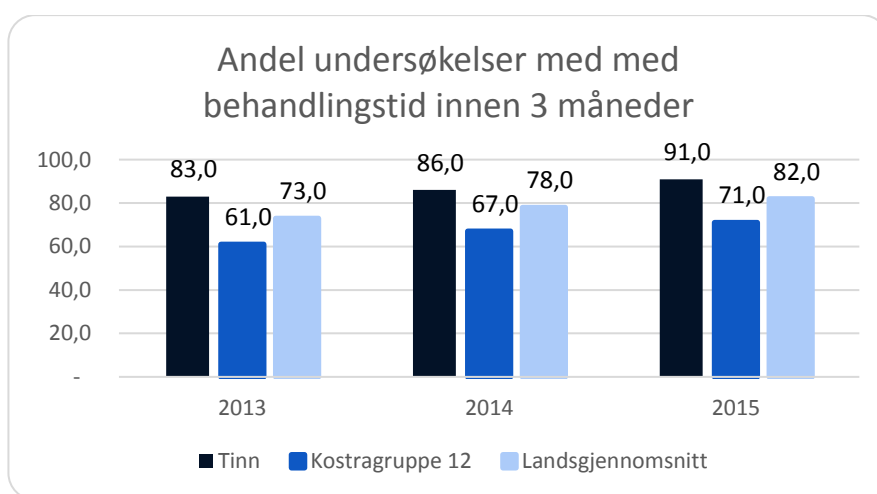
I perioden 2013-2015 har Tinn behandlet 99 % av meldingene innen fristen. I samme tidsperiode har mellom 76 % og 89 % av meldingene ført til undersøkelse. Hvis vi ser de tre årene under ett, er andelen meldinger som blir undersøkt i Tinn høyere enn i landet samlet.

Figur 15 Andel meldinger som blir undersøkt

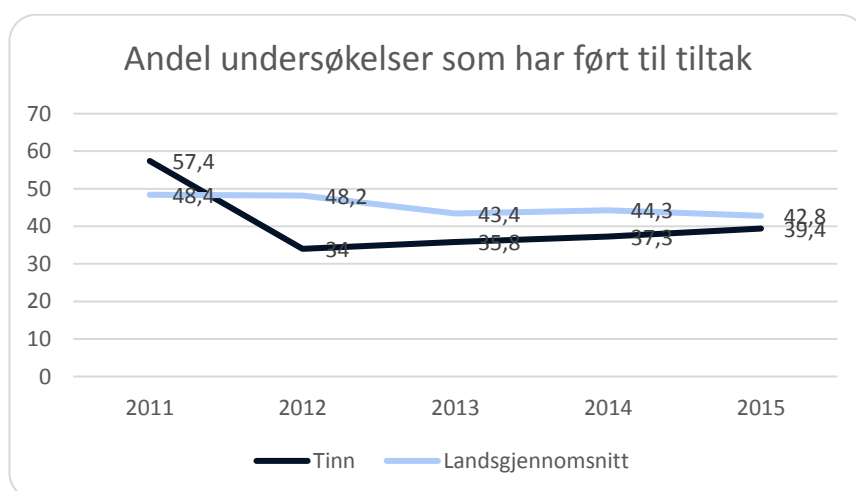
Hovedregelen etter barnevernloven § 6-9 er at undersøkelser skal gjennomføres innen 3 måneder. I særlige tilfeller kan fristen være 6 måneder. Barnevernet i Tinn deltok i egenvurderingstilsyn initiert av fylkesmannen våren 2016. I dette egenvurderingstilsynet har barnevernet selv vurdert sitt eget arbeid med innkomne bekymrings-

meldinger. Temaet for tilsynet er om barnevernet raskt identifiserer de alvorligste sakene og om de har riktig terskel for å sette i verk undersøkelser. Barnevernet gav seg selv ett avvik i dette tilsynet. Avviket gjaldt manglende dokumentasjon av barnevernsfaglig begrunnelse for iverksettelse av undersøkelse. Bortsett fra dette forholdet, mener barnevernet selv at de har riktig praksis når det gjelder håndtering av meldinger. Barnevernet mener at de har riktig innslagspunkt for hvilke meldinger de undersøker og hvilke de henlegger. De sier at de har blitt mer bevisste på dette etter tilsynet, og at de nå dokumenterer vurderingene sine bedre enn før. Før var det muntlige vurderinger, nå blir vurderingene dokumentert skriftlig. Barnevernsleder sier at de heller undersøker én melding for mye, enn én for lite.

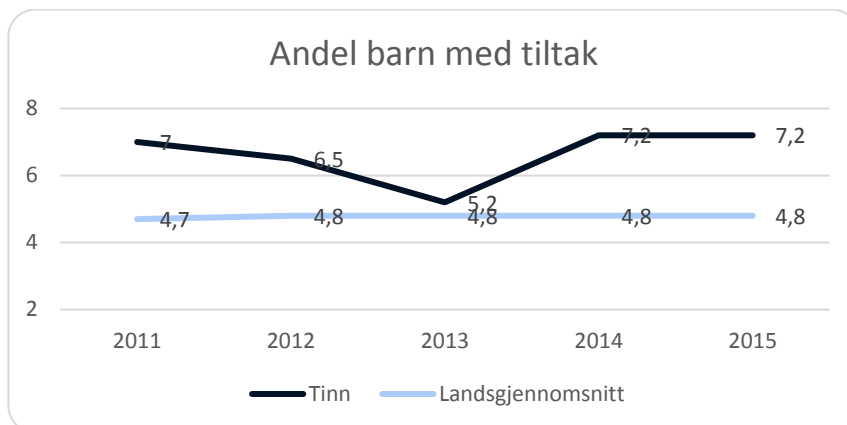
Figur 16 Behandlingstid undersøkelser

Tinn kommune gjennomfører flere undersøkelser innenfor 3-måneders fristen enn sammenligningskommunene, og andelen undersøkelser innen 3-måneders fristen har økt fra 2013 til 2015.

Figur 17 Undersøkelser som fører til tiltak

En lavere andel av undersøkelsene fører til konkrete tiltak i Tinn enn i landet sett under ett.

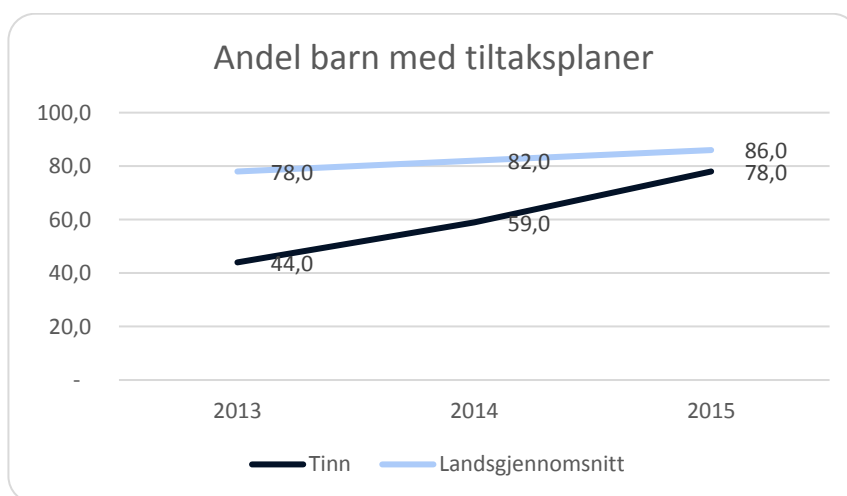

Figur 18 Barn med tiltak fra barnevernet

Samlet sett er det en høyere andel barn i Tinn som har barnevernstiltak enn landsgjennomsnittet. Andelen barn med barnevernstiltak var lavest i 2013 med 5,3 %, men i 2014 og 2015 har andelen økt til 7,2 %. Dette er over landsgjennomsnittet, der andelen barn med barnevernstiltak er 4,8 %.

Hjelpetiltak og omsorgsovertakelser

Barnevernsloven § 4-5 pålegger barneverntjenesten å utarbeide en tidsavgrenset tiltaksplan for barn de har vedtatt hjelpetiltak for. Barnevernet skal følge nøye med på hvordan det går barn og foreldre og evaluere tiltaksplanen regelmessig.

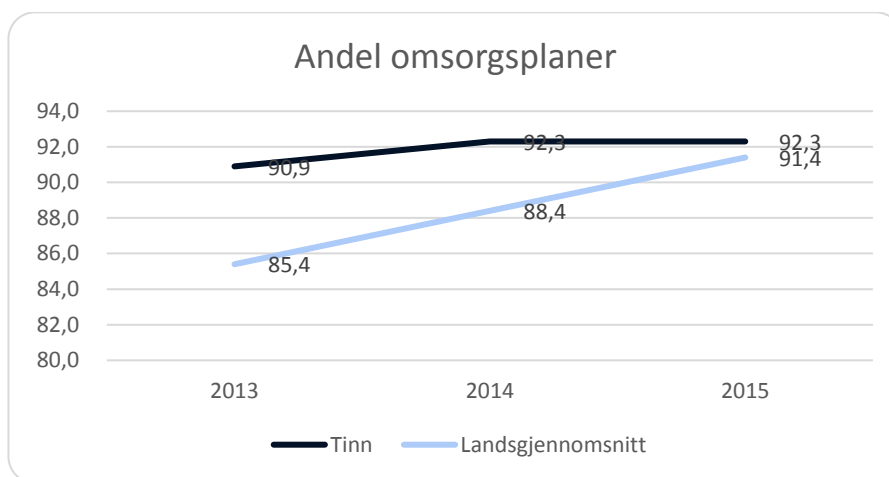

Figur 19 Andel tiltaksplaner

Andelen barn med vedtak om hjelpetiltak som har tiltaksplan er lavere i Tinn enn i landet sett under ett, men andelen tiltaksplaner i Tinn har økt betydelig i perioden 2013 – 2015.

Barnevernsloven § 4-15, tredje ledd pålegger barnevernet å vedta en plan for barnets omsorgssituasjon ved omsorgsovertagelsen. Senest to år etter fylkesnemndas vedtak skal barneverntjenesten vedta en plan for barnets fremtidige omsorgssituasjon. Planen skal ikke endres uten at forutsetningene for den er falt bort.

Figur 20 Andel omsorgsplaner

Tiltaksplaner utarbeides i utgangspunktet for barn med hjelpetiltak. For barn med omsorgstiltak utarbeides det omsorgsplaner. Ifølge barnevernsleder blir det også utarbeidet tiltaksplaner for barn med omsorgstiltak, dersom det er spesielle behov. Planene blir jevnlig evaluert. Barnevernstjenesten bruker et fagsystem som heter Familia, og det kommer opp på «huskelista» for saksbehandler i fagsystemet når planene skal evalueres. Barnevernsleder mener at barnevernet gjør denne vurderingen. Det skal skrives et evalueringsnotat og det må krysses av i fagsystemet for at evalueringen er gjort.

3.1.4 Vurdering av kompetanse og kapasitet

Alle saksbehandlerne hos barnevernet har relevant fagutdanning. Intervjuene og utdrag fra regnskapet viser at de ansatte på barnevernet får tilgang til kurs og faglig oppdatering. Vi mener at kommunen har tiltak (kompetanseplan og opplæringsplan) som bidrar til å sikre at ansatte har tilstrekkelig kompetanse.

Vurderingen av at barnevernet har nok kompetanse blir gjort av de barnevernsansatte selv. Vi mener at kommunen bør vurdere å innføre systematisk kompetansekartlegging for å sikre at barnevernets kompetanse faktisk er i samsvar med kommunens behov.

Det er flere barn i Tinn med tiltak fra barnevernet enn gjennomsnittlig i landet. Det bør i utgangspunktet indikere at barnevernet i Tinn trenger en høyere bemanning enn landsgjennomsnittets. Dersom de ansatte på Blågården holdes utenfor, er bemanningen i Tinn litt i underkant av landsgjennomsnittets. Barnevernleder mener likevel at barnevernet har god nok kapasitet til å utføre sine lovpålagte oppgaver. KOSTRA-tallene viser at barnevernet i stor grad overholder de tidsfrister som gjelder. Så godt som alle meldinger blir vurdert innenfor sjudagersfristen, og barnevernet i Tinn har totalt undersøkt en høyere andel av innkomne meldinger enn landsgjennomsnittet de tre siste årene. En større andel undersøkelser blir gjennomført innenfor 3-månedersfristen enn gjennomsnittlig. Dette underbygger barnevernsliders påstand om at barnevernet har kapasitet til å gjennomføre lovpålagte oppgaver.

Barnevernet i Tinn har ikke laget tiltaks- og omsorgsplaner for alle barn med hjelpe- eller omsorgstiltak, men andelen planer har økt i perioden 2013 til 2015. Andelen tiltaksplaner i Tinn ligger under landsgjennomsnittets. Vi har ikke informasjon som tyder på at dette skyldes manglende kapasitet.

Vi mener at den innsamlede informasjonen viser at barnevernet i stor grad har kapasitet til å gjennomføre sine lovpålagte oppgaver. Det bør likevel tilføyes at ikke alle barnevernets oppgaver blir rapportert og målt i KOSTRA. Barnevernets ansvar for forebyggende arbeid er en av de oppgavene som KOSTRA ikke omhandler. Som det fremkommer av punkt 2.1.1 er det noe uklart hvor mye forebygging barnevernet skal ha ansvar for. Det synes klart barnevernet ikke har kapasitet til å være ansvarlig for alt det forebyggende arbeidet i kommunen.

3.2 Økonomi

3.2.1 Revisjonskriterier

Kommunestyret er kommunens øverste organ. I dette ligger også at kommunestyret har ansvar for at kommunens plikter på barnevernområdet oppfylles og etterleves. Kommunestyret har gjennom budsjettvedtak ansvar for å bevilge tilstrekkelige midler til at barnevernet får løst sine oppgaver.

Barnevernloven § 9-1 første ledd - Kommunens økonomiske ansvar for barneverntjenesten

Den enkelte kommune skal sørge for de bevilgninger som er nødvendige for å yte de tjenester som og tiltak som kommunen har ansvaret for etter denne loven.

Prop. 106 L – Endringer i barnevernloven (2012-2013) legger seks kvalitetsmål til grunn for arbeidet i barnevernet. Kvalitetsmålene er utformet på bakgrunn av WHO's strategi Helse for alle innen år 2000 og Helsedirektoratets nasjonale strategi for kvalitetsforbedring i helse- og omsorg. Kvalitetsmålene for arbeidet i barnevernet er:

1. Barn og familie skal få hjelp som virker
2. Barn og familier skal møte trygge og sikre tjenester
3. Barn og familier skal bli involvert og ha innflytelse
4. Barn og familier skal møte tjenester som er samordnet og preget av kontinuitet
5. Barnevernets ressurser skal utnyttes godt
6. Barnevernet skal sørge for likeverdig tjenester

Om punkt 5 – «Barnevernets ressurser skal utnyttes godt» sier proposisjonen bl.a.:

Høy kvalitet forutsetter at ressursene blir utnyttet på en slik måte at barnet får de beste utviklingsmulighetene og at ressursene blir utnyttet til samfunnets beste.

Ved valg av tiltak må det tas hensyn til barnets behov, alvoret i situasjonen, forventet nytte og kostnadene forbundet med tiltaket.

Vi legger til grunn at barnevernet bør ha oversikt over kostnader knyttet til ulike tiltak, og at de rutinemessig bør vurdere kostnaden av tiltaket mot forventet nytte.

Barnevernet skal utarbeide en tidsavgrenset tiltaksplan når de vedtar hjelpetiltak, følge nøye med på hvordan det går med barnet og foreldrene, og vurdere om hjelpen er tjenlig, jf. barnevernloven § 4-5. Tilsvarende har barnevernet ansvar for å følge utviklingen til barn de har overtatt omsorgen for, jf. barnevernloven § 4-16. Vi legger til grunn at barnevernet jevnlig må vurdere om tiltakene fortsatt er hensiktsmessige i forhold til barnets situasjon.

Dette gir følgende revisjonskriterier:

- Kommunen må sørge for de bevilgninger som er nødvendige for at barnevernet kan yte tjenester og tiltak som pålagt i loven.
- Barnevernet bør ha rutine for å sikre at vedtatte tiltak fortsatt er hensiktsmessige i forhold til barnets situasjon.

3.2.2 Kostnadsutvikling

Utgifter og inntekter til barnevernet skal fordeles på følgende tre kostnadsfunksjoner:

Funksjon 244 Barnevernstjeneste

- drift av barnevernstjeneste
- saksbehandling
- tolketjenester
- utgifter til sakkyndig bistand/advokat til utredning og bistand

Funksjon 251 Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet

- hjelpetiltak for barn og familier
- utgifter i sentre for foreldre og barn
- tiltaksstillinger i barnevernstjenesten

Funksjon 252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet

- utgifter til fosterhjem, bofellesskap, institusjon, akutt plasseringer
- utgifter til hjelpetiltak iverksatt i tillegg til plassering
- tilsynsfører i fosterhjem

Tabellen under viser budsjett og regnskap for barnevernsfunksjonene for årene 2013 til 2016.

Tabell 2 Regnskap og budsjett 2013 - 2016

Ansvar 1570	2016		2015		2014		2013	
	Regnskap	Budsjett	Regnskap	Budsjett	Regnskap	Budsjett	Regnskap	Budsjett
244 Barneverntjenesten	6800	3524	4474	4703	5138	2472	755	2510
251 Barneverntiltak i familien	1047	1039	1233	1039	1215	1026	823	1039
252 Barneverntiltak utenfor familien	7714	2884	10363	5606	10483	6091	8284	5271
Sum Barnevern	15561	7447	16070	11348	16836	9589	9862	8820
Avvik ift. Budsjett	8114		4722		7247		1042	

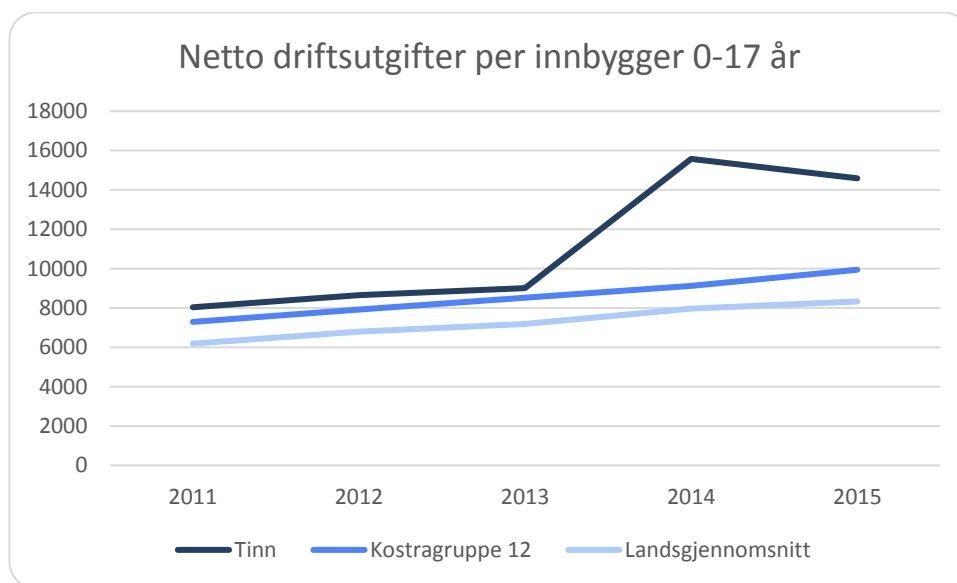
*) Oppdaterte regnskapskapstall jf. kommunens høringsbrev. Sum 2510 og 2512 (***) Sum 2521, 2522 og 2526

Tabellen viser at det har vært merforbruk i forhold til budsjett. Merforbruket er primært på funksjon 252 – Barneverntiltak utenfor familien. I 2014 var det også stort

merforbruk på funksjon 244. Dette skyldtes til dels at et statstilskudd ikke ble inntektsført på funksjon 244.

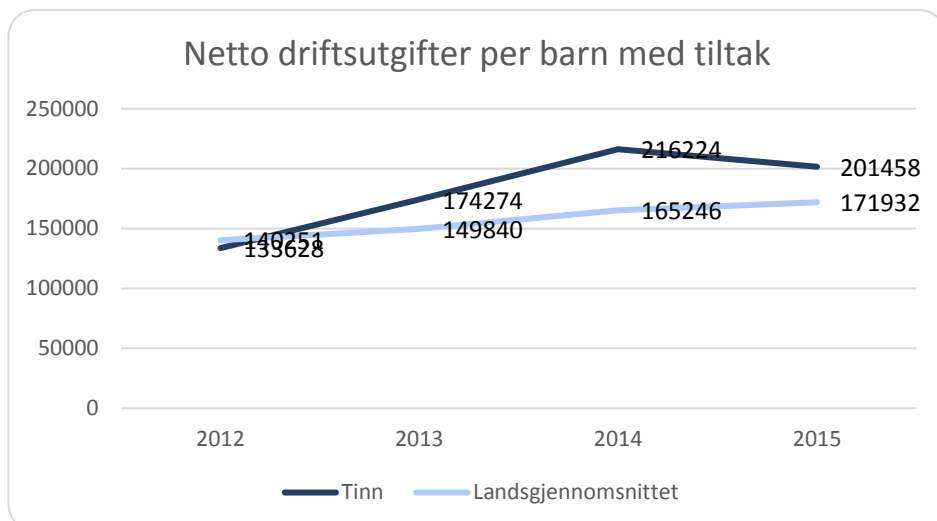
Enheten varslet et samlet merforbruk på 5 mill. kr i 2. tertialrapport. Ifølge enheten skyldes merforbruket fortrinnsvis tiltak i barnevern. Enhetens merforbruk ble dekket med merinntekt fra andre enheter og avsatt buffer, jf. kommunestyresak 126/16. Rådmannens vurdering i tertialrapporten er at det må gjøres en nærmere gjennomgang av enhetens ramme.

Figur 21 Sammenligning netto driftsutgifter

Barnevernsutgiftene i Tinn ligger relativt likt med sammenligningskommunene fram til og med 2013. I 2014 er det en markant økning. Dette har sammenheng med at særskilt statstilskudd til bosetting av enslige mindreårige flyktninger ble feilført i 2014, og derfor ikke er fratrukket barnevernets netto driftsutgifter. Kommunen hadde også en betydelig økning i pensjonsutgifter (funksjon 244) i 2014. I 2015 er barnevernsutgiftene fortsatt betydelig høyere enn sammenligningskommunenenes.

I perioden 2011 til 2015 ble barnebefolkningen i kommunen redusert med 56 barn.

Figur 22 Netto driftsutgift per barn med tiltak

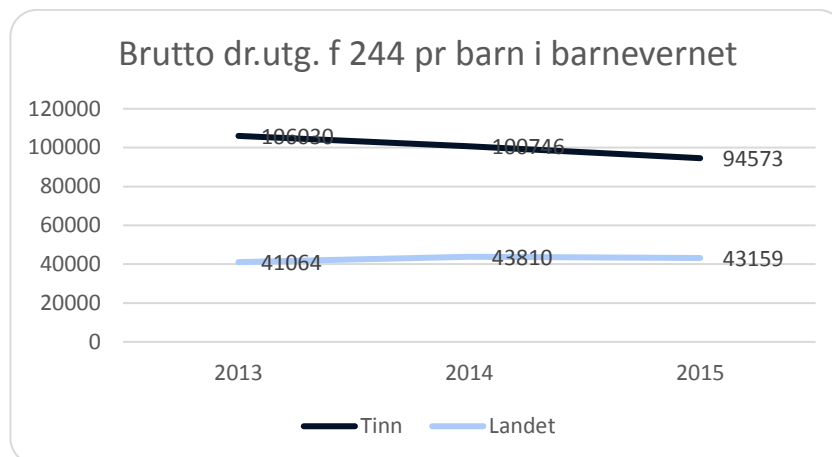
Det er rapportert inn til Kostra at det var 83 barn med tiltak fra barnevernet i løpet av 2015. Tilsvarende tall for 2013 var 62 barn.

KS har utarbeidet veiledende sats for besøkshjem og fosterhjem, og Tinn kommune følger disse satsene. Barnevernsleder mener at barnevernet har oversikt over hva de ulike tiltakene koster når de innvilger. Kommunen betaler i utgangspunktet bare egenandeler for forsterket fosterhjem og offentlige institusjoner. Den del av kostnaden som overskrider egenandelen refunderes av Bufetat (staten). Kommunen får ikke refundert utgifter til private institusjoner, med mindre institusjonene er godkjent av Bufetat. De ulike tiltakene må godkjennes av Bufetat for at kommunen skal få refusjon, og det er ikke alltid at Bufetat godkjenner kommunens vedtak. Da må kommunen dekke hele kostnaden selv.

Barnevernsleder sier at alle tiltak skal være avgrenset i tid, og at det ikke skal innvilges tiltak for mer enn ett år.

3.2.3 Utgifter til saksbehandling og drift av barnevernstjenesten (Funksjon 244)

Brutto driftsutgifter per barn i barnevernet er mer enn dobbelt så høye i Tinn som landsgjennomsnittets. Dette har sammenheng med bokføringen av utgiftene til Blågården (se under). Brutto driftsutgifter er redusert fra 106 030 kr per barn i 2013 til 94 573 per barn i 2015.

Figur 23 Brutto driftsutgifter til saksbehandling og drift av barnevernstjenesten - sammenligning

Kommunen kjøper inn eksterne tjenester. Dette er advokatbistand, tolketjenester og ekstern veiledning fra psykolog. Kommunen kjøper også inn bistand til å gjøre tilsyn i fosterhjem.

Blågården

Blågården er et botilbud for enslige mindreårige flyktninger. Blågården har 8 plasser. Dette er barn og unge som barnevernet har omsorgen for. Utgiftene fra Blågården har i all hovedsak blitt belastet funksjon 244 Barnevernstjeneste.

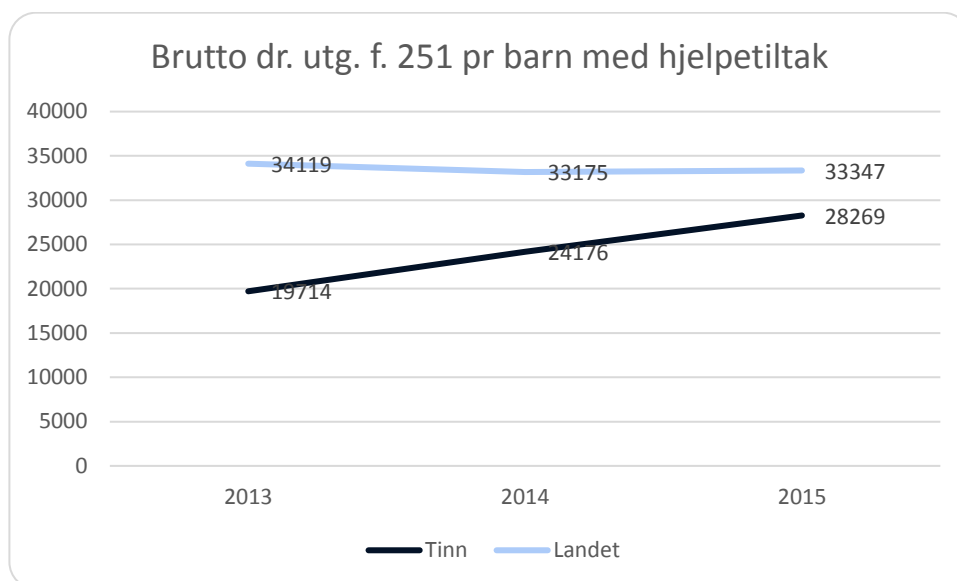
Til og med 2013 fikk kommunen refundert 100 % av refusjonsberettigede utgifter til kommunale barnevernstiltak for enslige mindreårige flyktninger. Fra 2014 blir bare 80 % av refusjonsberettigede utgifter refundert. I årsmeldingen for 2014 anslår kommunen at denne omleggingen har «gitt en forskjell» i regnskapet på 1 mill. kr. Kommunen får statstilskudd som helt eller delvis blir brukt til å finansiere barnevernstiltakene til denne gruppen. Dette er særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige, del av integreringstilskudd og del av tilskudd til introduksjonsordningen.

3.2.4 Hjelpetiltak til barn og familier (funksjon 251)

Formålet med hjelpetiltak er å bidra til positiv endring hos barnet eller familien. Hjelpetiltak er i utgangspunktet frivillige, men i noen tilfeller kan fylkesnemnda beslutte at hjelpetiltak settes i verk ved pålegg til foreldrene. Hjelpetiltak regnes som et virkemiddel for å forebygge større tvangsinngrep som f.eks. omsorgsovertakelse.

Eksempler på hjelpetiltak er opphold i barnehage, avlastningsopphold, besøkshjem, støttekontakt, leksehjelp, fritidsaktiviteter mm. Kommunen må dekke utgifter til hjelpetiltak selv.

Ved utgangen av 2015 var det 55 barn som mottok hjelpetiltak fra Tinn kommune.

Figur 24 Brutto driftsutgifter til hjelpetiltak - sammenligning

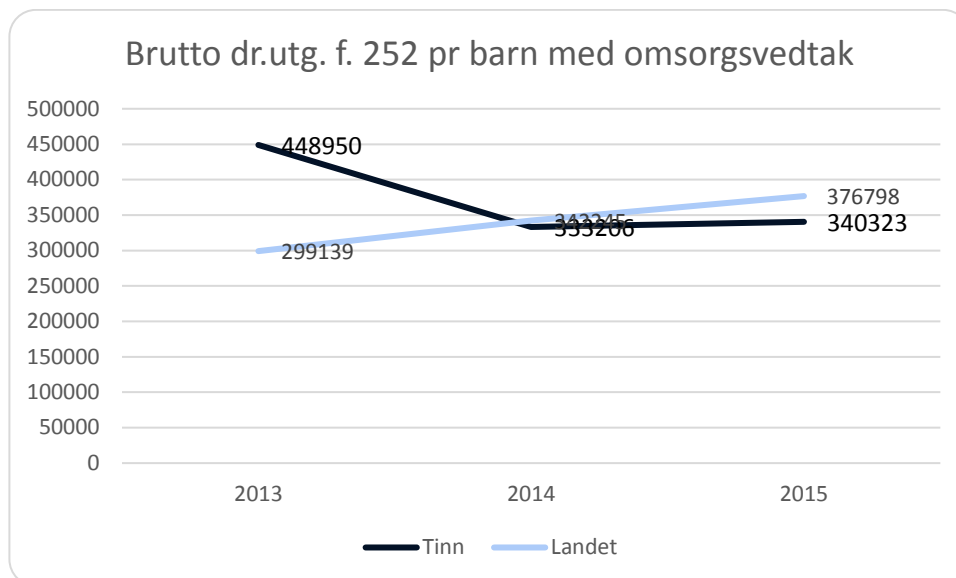
Tinn kommune bruker mindre per barn med hjelpetiltak enn landsgjennomsnittet.

Den veiledende satsen for besøkshjem er kr 1 025 for barn under ti år og kr 1 070 for barn eldre enn ti år per døgn per barn (utgiftsdekning og arbeidsgodtgjøring). Tidligere dekket betalte kommunen besøkshjem for tre døgn når barn var der i helgen. Dette har man nå gått bort fra nå. Normen er, ifølge barnevernsleder at er helgeopphold skal godtgjøres for to døgn og ikke tre døgn.

3.2.5 Omsorgstiltak (funksjon 252)

Alle utgifter knyttet til barn som barnevernet har omsorgen for skal føres på denne funksjonen. Figuren viser at brutto utgiftene per barn som er plassert av barnevernet har gått ned siden 2013, og at i 2015 bruker Tinn kommune mindre per barn enn landsgjennomsnittet.

Figur 25 Brutto driftsutgifter til barn med omsorgsvedtak

Den veiledende satsen for arbeidsgodtgjørelse i fosterhjem er fastsatt til kr 7 800 per barn per måned. Kommunen har et ansvar for å dekke ekstra utgifter som oppstår under fosterhjems plasseringen, for eksempel utgifter til konfirmasjon, større personlig utstyr som ski, sykkel og datautstyr, og barnehage hvis det er bestemt av barnevernstjenesten at barnet skal gå i barnehage. KS har fastsatt veiledende satser for utgiftsgodtgjørelse som varierer med barnets alder fra kr 5 025 til kr 7 405. Barnevernsleder sier at barnevernet ikke dekker mye utgifter utover den faste utgiftsgodtgjørelsen, og at det var lettere å få innvilget ekstra utgiftsdekning tidligere. Enhetsleder sier at utgifter skal i utgangspunktet dekkes av den faste utgiftsgodtgjørelsen. Barnevernet utbetaler dobbel sats den måneden barnet skal konfirmeres. Barnevernet sier at de også har blitt mer restriktive når det gjelder utstyr som barna skal ha med seg når de flytter i fosterhjem. Barnevernet har som tommelfingerregel at rammen for slike innkjøp er kr 15 000. Det skal inkludere både nødvendige klær og møbler (seng, skap og kommode).

Dersom barnet har særlige behov som stiller store krav til omsorgspersoner, kan det settes inn forsterkningstiltak for at fosterhjemmet skal kunne ivareta oppgaven. Det kan for eksempel dreie seg om avlastningsordninger, særskilt veiledning til fosterforeldrene, økt utgiftsdekning eller arbeidsgodtgjøring for at en av fosterforeldrene skal kunne ta seg av barnet på fulltid. Staten refunderer utgifter til forsterkning utover kr 31 500 per måned.

Ifølge barnevernsleder har kommunen plassert 17 barn i fosterhjem ved utgangen av 2016. Det er det satt inn forsterkning i 12 av fosterhjemmene, og forsterkningen dreier seg om frikjøp av fosterforeldrene. Det varierer hvor mye fosterforeldrene frikjøpes.

Barnevernet erfarer at det er få fosterhjem og at fosterhjemmene stiller krav. Barnevernsleder mener at det har blitt større bevissthet om hva det innebærer å være fosterforeldre, og fosterhjemmene ikke jobber for «knapper og glansbilder» lenger.

Staten refunderer utgifter til offentlige barnevernsinstitusjoner utover kr 66 900 pr måned. Kommunen har hatt en plassering i institusjon der Bufetat ikke refunderte utgiftene. Grunnen til dette var at de mente at omsorgssvikt ikke var grunnen til at barnet hadde behov for denne typen plassering. Plasseringen har kostet kommunen i sum rundt 3 mill. kr i årene 2014 og 2015.

3.2.6 Vurdering av økonomi

Kommunestyret har vedtatt budsjett for barnevernet, og når barnevernet har hatt merforbruk i forhold til vedtatt budsjett har kommunestyret økt bevilgningene. Barnevernet har hatt stort merforbruk både i 2014 og 2015, og ifølge de siste regnskapstallene blir det stort merforbruk også i 2016. Det kan være grunn til å vurdere realismen i budsjettet for barnevernet, særlig for budsjettposten 252 Barneverntiltak utenfor familien.

Feilføring av utgifter og inntekter knyttet til Blågården i 2014 og 2015 gjør sammenligning noe vanskelig. Blågården brukes til barn som barnevernet har omsorgen for, og utgifter og inntekter knyttet til dette tiltaket bør føres på funksjon 252. Upåvirket av feilføringene, viser figur 21 at Tinn i 2015 har en høyere samlet netto driftsutgift til barnevernet enn sammenligningskommunene. Tinn har en høyere andel barn med barnevernstiltak enn sammenligningskommunene jf. figur 18, og dette bør i utgangspunktet gi høyere barnevernsutgifter enn sammenligningskommunene.

Tinn har hatt en mer markant utgiftstigning fra 2013 til 2015 enn sammenligningskommunene. Figur 23, 24 og 25 viser hvordan bruttoutgiftene på barnevernets utgiftsfunksjoner har utviklet seg fra 2013 til 2015. Utgiftene til hjelpetiltak (funksjon 251) har økt i denne perioden, men bruttoutgiftene til både drift og saksbehandling (funksjon 244) og omsorgstiltak (funksjon 252) er redusert. Økningen i samlet nettoutgift har derfor sammenheng med at antall barn med tiltak har økt i perioden, og at barnevernet har hatt omsorgstiltak tiltak der Bufetat ikke refunderer kostnaden.

Barnevernet har rutine for å sikre at vedtatte tiltak er hensiktsmessige i forhold til barnets situasjon og i forhold til kostnad på tiltaket. Dette gjøres når tiltaket innvilges og når planene for barnet evalueres jf. pkt 3.1.3. Om rutinen om tidsbegrensede tiltak følges, må tiltakene revurderes etter ett år.

4 Konklusjoner og anbefalinger

4.1 Konklusjoner

I hvilken grad arbeider kommunen helhetlig og systematisk med forebyggende innsats for barn og unge?

Tinn kommune har flere tjenester som jobber forebyggende for barn og unge, og disse tjenestene har etablert ulike forebyggende tiltak. Vi mener likevel at kommunens forebyggende arbeid har mangler. Det er ikke utarbeidet helhetlige planer som gir føringer for arbeidet, og det er heller ikke plassert noe lederansvar for det tverrfaglige forebyggende arbeidet. Manglende ledelse og styring kan føre til at det forebyggende arbeidet ikke blir tilstrekkelig koordinert og målrettet.

Det er et viktig forebyggende tiltak at barnevernet blir kjent med barn og unge som lever under skadelige forhold på et så tidlig tidspunkt som mulig. Kommunen har ikke tiltak for å sikre at ansatte i kommunen kjenner godt nok til tegn på omsorgssvikt og meldeplikten til barnevernet.

I hvilken grad er barnevernets ressurser tilpasset deres arbeids- og ansvarsoppgaver?

I denne problemstillingen har vi vurdert kapasitet, kompetanse og budsjettammer.

Det er uklart hvor mye forebyggende arbeid barnevernet er delegert ansvar for. Med forbehold om den usikkerhet dette medfører, mener vi at kapasitet og kompetanse i all hovedsak er tilpasset barnevernets arbeids- og ansvarsoppgaver.

Tinn kommune har en høyere andel barn med barnevernstiltak (2015-tall) enn landsgjennomsnittet, og utgiftene til barnevern i Tinn ligger også over landsgjennomsnittet.

Det har vært store avvik mellom barnevernets budsjett og regnskap de siste årene og barnevernet har måttet få ekstrabevilgninger fra kommunestyret. Vi mener at barnevernets budsjett ikke har vært realistisk.

4.2 Anbefalinger

Vi mener at kommunen bør:

- Vedta overordnede og helhetlig planer for forebyggende arbeid for barn og unge.
- Sikre klar ledelse av det tverrfaglige forebyggende arbeidet.
- Iverksette tiltak for å sikre at ansatte følger opp plikten om å melde fra til barnevernet ved mistanker om omsorgssvikt/misbruk.
- Sikre at realistisk budsjettering og korrekt bokføring av barnevernet inntekter og utgifter.

Litteratur og kildereferanser

Lover og forskrifter:

- Lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).
- Forskrift 15. juni 2004 nr. 905 om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv.
- Lov 17. juli 1992 nr. 100 om barnevernstjenester
- Rundskriv Q-16/2013 Forebyggende innsats for barn og unge

Offentlige dokument:

- Prp. 106 L (2012-2012): Endringer i barnevernsloven
- NOU 2016:16 Ny barnevernslov
- NOU 2009:22 Det du gjør, gjør det helt. Bedre samordning av tjenester for barn og unge.

Tabelloversikt

Tabell 1 Utgifter til kurs og opplæring - barnevernstjenesten	20
Tabell 2 Regnskap og budsjett 2013 - 2016.....	29

Figuroversikt

Figur 1 Hvor nyttig er ressursteamet i skolens/barnehagens arbeid med å forebygge psykiske og sosiale problemer hos barn og elever? 1=ikke viktig og 4= svært viktig	8
Figur 2 Hvor nyttig er PP-tjenestens tilstedeværelse i skolen (kontaktordningen) i skolens forebyggende arbeid? 1=ikke nyttig og 4=svært nyttig	9
Figur 3 Informasjon og samarbeid. 1=ikke fornøyd og 4=svært fornøyd.....	9
Figur 4 Hvor nyttig er helsesøster for å forebygge psykiske og sosiale problemer hos elevene? 1=ikke viktig og 4= svært viktig	10
Figur 5 Samarbeid og informasjon. 1=ikke fornøyd og 4=svært fornøyd	11
Figur 6 Har du fått informasjon/opplæring om meldeplikten til barnevernet?	14
Figur 7 Har du fått opplæring i å gjenkjenne symptomer på omsorgssvikt og misbruk?	14
Figur 8 Har du møtt barn i skolen eller barnehagen som du har hatt grunn til å tro var utsatt som omsorgssvikt eller misbruk?.....	15
Figur 9 Hvor fornøyd er du med informasjonen fra barnevernet? 1=ikke fornøyd og 4=svært fornøyd	16
Figur 10 Hvor fornøyd er du med samarbeidet med barnevernet i enkeltsaker? 1=ikke fornøyd og 4=svært fornøyd.....	17
Figur 11 Stillinger med fagutdanning ift. barnebefolkningen (inkl. Blågården).....	21
Figur 12 Andel stillinger med fagutdanning (inkl. Blågården).....	21
Figur 13 Innkomne meldinger	22
Figur 14 Behandlingstid meldinger.....	23
Figur 15 Andel meldinger som blir undersøkt	23
Figur 16 Behandlingstid undersøkelser	24
Figur 17 Undersøkelser som fører til tiltak.....	24
Figur 18 Barn med tiltak fra barnevernet.....	25
Figur 19 Andel tiltaksplaner.....	25
Figur 20 Andel omsorgsplaner.....	26
Figur 21 Sammenligning netto driftsutgifter	30
Figur 22 Netto driftsutgift per barn med tiltak	31
Figur 23 Brutto driftsutgifter til saksbehandling og drift av barnevernstjenesten - sammenligning	32
Figur 24 Brutto driftsutgifter til hjelpetiltak - sammenligning	33
Figur 25 Brutto driftsutgifter til barn med omsorgsvedtak.....	34

Vedlegg

Vedlegg 1: Høringsuttalelse fra administrasjonssjefen/rådmann

Vedlegg 2: Metode og kvalitetssikring

Vedlegg 1: Rådmannens høringsuttalelse

TINN KOMMUNE
Rådmann

TELEMARK KOMMUNEREVISJON IKS
Postboks 2805
3702 SKIEN

Att.: Anne Hagen Stridsklev

Deres ref:

Vår ref
2017/813-2

Saksbeh:

Rune Lødøen, tlf. 35 08 25 11

Arkivkode:

F47

Dato:

06.05.2017

Svar på høring - Forvaltningsrevisjonsrapport om barnevern og forebyggende arbeid

Viser til utkast på rapport om Barnevern og forebyggende arbeid.

Noen faktafeil som bør rettes opp før endelig rapportering:

- Kommentar til avsnitt 3.2.2 er tabell 2 regnskap og budsjett 2013-2016
  - Her er tallene for regnskap 2016 endret etter at tallene er hentet ut. Nye tall for 1570:

	Regnskap 2016	Budsjett 2016
244 Barnevern	6800	3524
251 Barnevernstiltak i familien	1047	1039
252 Barnevernstiltak utenfor familien	7714	2884
Sum Barnevern	15561	7447
Avvik ift budsjett	8114	

I henhold til dette så er det også en noe galt med føring av refusjon på Blågården for siste halvår 2016, da utgifter i Blågården er ført på 244, men inntektene for siste halvår 2016 er ført på 252. Tallene blir like, men fordelingen mellom tjenestene er feil. Om dere vil hensyn ta dette blir de nye tallene slik:

Regnskap 244: 4873, 252: 9641

- I avsnitt 3.2.3 ser det ut som det kan være noe feil med årstallene i siste setning. Her står «Brutto driftsutgifter er redusert fra 106 030 kr per barn i 2013 til 94 573 per barn i 2013.»

Med hilsen

Rune Lødøen
rådmann

Brevet er sendt elektronisk og inneholder derfor ingen signatur.

Postadresse: Postboks 14, 3661 Rjukan
E-post: Postmottak@tinn.kommune.no
Hjemmeside: www.tinn.kommune.no

Telefon: 35 08 26 00
Telefaks: 35 08 26 05

Org.nr: 00864963552
Bankgiro skatt: 6345.06.08264

Vedlegg 2: Metode og kvalitetssikring

Den praktiske gjennomføringen

Forvaltningsrevisjonsprosjektet startet opp ved oppstartbrev til Tinn kommune 7. oktober 2016.

Innsamling og bearbeiding av data

Vi har kartlagt hvilke styringsdokumenter for er relevante for problemstillingene. Det er redegjort for nærmere om dokumentene i faktadelen.

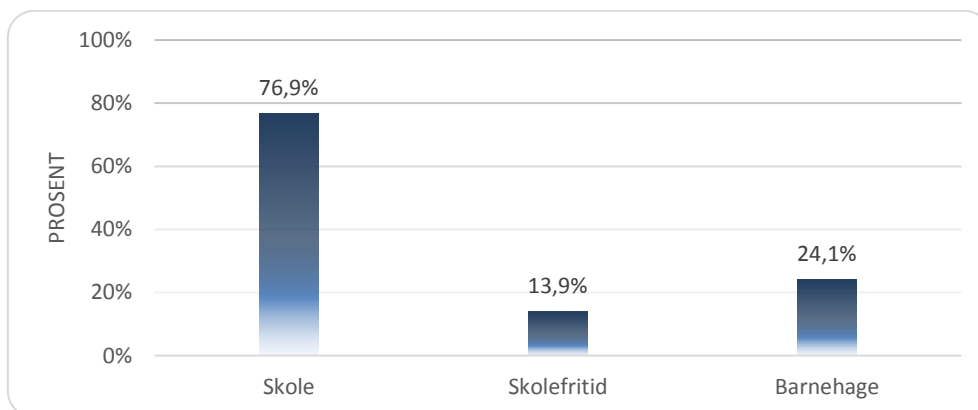
Vi har intervjuet:

- Enhetsleder helse- og familietjenester
- Ass. enhetsleder helse- og familietjenester
- Barnevernsleder
- Stedfortredende barnevernsleder
- Leder pedagogisk-psykologisk tjeneste
- Ledende helsesøster
- Kommunalsjef levekår
- Kommunalsjef utvikling og oppvekst

Vi har brukt lydopptak under de lengre og mest omfattende intervjuene. Noen intervjuer er gjennomført over telefon. Det er skrevet referat fra alle intervjuer, og referatene er godkjent av intervjuobjektene.

Vi har gjennomført en spørreundersøkelse blant ansatte i skole og barnehage. Spørreundersøkelsen er sendt til alle ansatte i skole (inkl. sfo) og barnehage – i alt 200 personer. Spørreundersøkelsen har en samlet svarprosent på 54 %. En høyere svarprosent ville gitt et sikrere resultat, vi mener likevel at svarprosenten er høy nok til at den gir et godt bilde på hva ansatte mener om temaene.

Svarene fordeler seg slik:

65 % av de ansatte i skole (inkl. sfo) har svart og 35 % av ansatte i barnehage har svart. Denne skjevheten i svarprosenten betyr at resultatene er mer representativ for skoleansattes meninger enn barnehageansattes.

Vi har analysert Kostra-data om barnevernet. Vi har sammenlignet Tinn kommune med landsgjennomsnittet (uten Oslo) og med gjennomsnittet av kostragruppe 12. Kostragruppe 12 består av kommuner som SSB mener har tilsvarende rammebetingelser som Tinn og som derfor er sammenlignbare. SSB har ikke sammenligningstall for kostragruppe 12 for alle nøkkeltall. Vi har i all hovedsak brukt nøkkeltall for årene 2013, 2014 og 2015. Nøkkeltall for 2016 var ikke tilgjengelige på det tidspunkt som rapporten ble avsluttet.

Vi har også innhentet regnskap og budsjett-tall for barnevernet for 2013 til 2016. Regnskapet for 2016 var ikke avsluttet da rapporten ble ferdigstilt.

Pålitelighet og relevans

Forvaltningsrevisjonsprosjekter skal gjennomføres på en måte som sikrer at informasjonen i rapporten er relevant og pålitelig. Pålitelighet handler om at innsamling av data skal skje så nøyaktig som mulig, og at en skal kunne få samme resultat dersom undersøkelsen gjøres på nytt.

Gyldighet handler om at en undersøker de forholdene som problemstillingene skal avklare.

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i perioden oktober 2016 til januar 2017. Datainnsamlingen ble avsluttet 3. februar. Vi har fokusert på de enheter og tjenester som jobber med barn og unge i kommunen.

Vi mener at de forhold vi har undersøkt er relevante i forhold til problemstillingene for prosjektet.

God kommunal revisjonsskikk - kvalitetssikring

Forvaltningsrevisjon skal gjennomføres og rapporteres i henhold til god kommunal revisjonsskikk og etablerte og anerkjente standarder på området, jf. forskrift om revisjon § 7. Denne rapporten er utarbeidet med grunnlag i RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon⁷.

RSK 001 krever at forvaltningsrevisjon skal kvalitetssikres. Kvalitetssikring skal sikre at undersøkelsen og rapporten har nødvendig faglig og metodisk kvalitet. Videre skal det sikres at det er konsistens mellom bestilling, problemstillinger, revisjonskriterier, data, vurderinger og konklusjoner.

Telemark kommunerevisjon IKS har utarbeidet et system for kvalitetskontroll som er i samsvar med den internasjonale standarden for kvalitetskontroll – *ISQC 1 Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og begrenset revisjon av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester*. Denne forvaltningsrevisjonen er kvalitetssikret i samsvar med vårt kvalitetskontrollsystem og i samsvar med kravene i RSK 001.

---

⁷ Gjeldende RSK 001 er fastsatt av Norges Kommunerevisorforbunds styre med virkning fra 1 februar 2011, og er gjeldende som god kommunal revisjonsskikk. Standarden bygger på norsk regelverk og internasjonale prinsipper og standarder som er fastsatt av International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI) og Institute of Internal Auditors (IIA).